

Universitätsbibliothek Wuppertal

Ērodotu Alikarnassēos Historiōn Logoi 9, epigraphomenoi Musai

Herodotus

Genevae, 1618

De Persarum legibus et institutis

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1452)

A P P E N D I X
A D H E R O D O T V M ,
De Legibus & Institutis tam Persicis
quam Aegyptiacis.

Ut ea diuersis auctoribus ab H. STEPHANO fuit adiecta.

D E
P E R S A R V M
L E G I B V S E T I N S T I -
T V T I S , E X D I V E R -
fis historicis.

E X X E N O P H O N T E ,
Pedia Cyri libro I.

PRIMA his legibus cura à bono publico videtur initium sumere. Haud enim incipiunt itidem vt alia plurimæ ciuitates, quæ parentibus permittentes pro voluntate filios educare, & ætate prouectioribus pro arbitrio vitam agere, eis iubent ne furentur, ne rapiant, ne in alienas ædes ingredi-antur vi, ne iniuste percutiant quenquã, ne adulterium patrent, ne principis imperium detrectent, reliquaque huiusmodi eodem pacto. quod siquid horum transgressus quis fuerit, pœnam in eum statuerunt. At Persarum leges anticipantes, maxime curant ne initio tales sint ciues vt cuiusquam vel improbitatis vel turpitudinis desiderio capi-antur.

Curant autem illud hoc pacto. Est illis forum quod vocatur liberum, vbi & regix, & alia sunt palatia. Hinc & venalia, circumforanei, & horum clamores atque ineptix in alium locum reiecta sunt, ne horum turba compositis eorum moribus qui institutionem adepti sunt, misceatur. Est autem forum circa palatia distributum in partes quatuor, quarum vna est puerorum, altera puberum, tertia viroium, qui perfectam ætatem iam agunt:

1 Magistratus imp. 2 Tertia eorum qui virilem ætatem attigerunt. Vel, eorum qui matura sunt ætate. Sic paulo post.

Π Ε Ρ Σ Ι Κ Ω Ν
Ν Ο Μ Ω Ν Κ Α Ι Ε Θ Ω Ν ,
Ε Κ Δ Ι Α Φ Ο Ρ Ω Ν Σ Υ Γ -
γραφιαν.

Ε Κ Τ Ο Υ Ξ Ε Ν Ο Φ Ω Ν Τ Ο Σ , Π Α Ι -
δείας Κύρου βιβλίω α΄.

ΥΤΟΙΣ δὲ δοκῶσιν ὅτι νόμοι ἀρ-
χεῖσθαι τῶ κρινοῦ ἀγαθὸν ὅτι-
μελοῦμενοι. " ἔχ ὁμοίως γὰρ ἄλλοι
πλείσταις πόλεσιν ἀρχονται. αἱ
μὲν γὰρ πλείσται πόλεις, ἀφ' ἧσται
παυδύων ὅπως ἕως ἐγγελοὶ ἑδὲ
ἑαυτῶ παύδας, καὶ αὐτοὶ ἑδὲ παρῆσθεν ὅπως
ἐγγελοὶ ἀρχαί, " ὅτι πατήροσιν αὐτοῖς μὴ κλέψαι, καὶ ἐπιπέ-
μῃ ἀρπάξαι, μὴ βία εἰς οἰκίδου παρῆσθαι, μὴ
παύειν ὄν μὴ δίκαιον, μὴ μοχεύειν, μὴ ἀπειθεῖν ἀρ-
χῆν, καὶ τὰ λὰ τὰ τοιαῦτα ὡσαύτως ἕως δέ τις τῶ-
των ἢ παρῆσθαι, " ζημίας αὐτοῖς " ἐπέθεσαν. ὅτι
ἢ Περσικοὶ νόμοι, παρῆσθεν ὅτι μέλονται ὅπως
πῶ δὲ μὴ τοιοῦτοῖ ἔσονται ὅτι πολῖται ὡς πα-
νηροῦ ἕως ἔργου ἢ ἀγροῦ ἐφίεσθαι.

Ἐπιμέλονται ἢ ὡς ἐστὶν αὐτοῖς ἐλδοῦσθαι ἀγρο-
εὶ καλοῦμενοι, ἔνθα τὰ τε βασιλεία καὶ τὰ δὴ αὐτῶ δὲ
χεῖα πεποιήται ἔντεθεν τὰ μὲν ὄνια, καὶ οἱ ἀγροῦοι,
καὶ αὐτῶ φωναὶ καὶ ἀπεροκαλία ἀπελήλυθον. εἰς
δὴ ὄν ἔπον ὡς μὴ μιγνύται ἢ τῶ τῶν τῶ τῶ
πεπαυδύων ὄντοσμία. διήρηται δὲ αὐτῆ ἢ ἀγροῦ
ἢ παρῆσθαι ἔς τέσσαρα μέρη τῶ τῶν δὲ ἐστὶν
ἐν μὲν παισιν, ἐν ἢ ἐφήβοις, ἄλλο τελείοις ἀνδράσιν,

Alio
lect. videt
in meis
annot.

καὶ ἐπιπέ-
μῃ παρῆσθαι

καὶ ἐπιπέ-
μῃ παρῆσθαι

ἄλλοις ἄνδρα τὰ στρατεύματα ἐπι γερουσίαι. νό-
 μα δὲ εἰς τὰς αὐτῶν χώρας ἕκαστοι τούτων παρει-
 σιν, ὅ μὲν παῖδες, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ὅ τελείοι
 ἄνδρες. ὅ δὲ γεραίτεροι, ἡλικίᾳ ἀν' ἑκάστῳ παρεχω-
 ρῆ: πλείω ἐν τῇ τεταγμένῳ ἡμέρᾳ, ἐν αἷς δὲ
 αἰεὶς πρῆναι. ὅ δὲ ἐφηβοὶ καὶ κριμύται παρὶ
 τὰ ἀρχαῖα, σὺν τοῖς γυμνασίοις ὄπλοις, πλείω τῶν
 γεραμικῶτων. ὅτοι δὲ οὐ τε ἐπισημαίνονται, ἡ μὴ
 παρρηθῆ πρῆναι οὔτε πολλάκις ἀπειναί κα-
 λόν. ἀργοντες δὲ ἐφ' ἑκάστῳ τούτων τῶν μερῶν 10
 εἰσὶ δώδεκα (δώδεκα γὰρ καὶ Περσῶν φυλαὶ διη-
 ριῦται) καὶ ἐπιμύ τοῖς παισὶν ἐκ τῶν γεραμικῶτων
 * ἡρημῶται] εἰσὶν οἱ αὐτοὶ δοκῶσι εἶναι παῖδας βελύ-
 τος * αὐ] ἀποδεικνύται ἐπι δὲ τοῖς ἐφήβοις, ἐκ
 τῶν τελείων ἀνδρῶν οἱ αὐτοὶ εἶναι ἐφήβοις βελύ-
 τος δοκῶσι πρῆναι. ἐπι δὲ τοῖς τελείοις ἀνδρά-
 σιν, οἱ αὐτοὶ δοκῶσι πρῆναι αἰεὶς μάλιστα τὰ τετα-
 γμένα ποιούσας, καὶ τὰ ἀρχαῖα γυμνασίου ἕως
 τῆς μεγίστης ἀρχῆς. εἰσὶ δὲ καὶ τῶν γεραμικῶτων
 παρρηθῆ ἡρημῶται οἱ παρρηθῆ οἰσὶν ὅπως καὶ αὐ- 20
 τοὶ τὰ κατὰ τὸν νόμον ἀποτελεῖται.

Ἀ δὲ ἑκάστῃ ἡλικίᾳ παρρηθῆται ποιεῖν, διη-
 γουμέτα ὡς μάλλον ἐν ἡλικίᾳ ἢ ἐπιμέλονται
 ὡς αὐτοὶ βέλπτοι εἶναι ὅ πολῖται. ὅ μὲν δὲ παῖ-
 δες εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες, ἀρχαῖοι, μὲν
 γὰνόντες δικαιοσύνη καὶ λέγειν ὅτι ἐπι τῆς ἐρ-
 ρητίας, ὡς παρρηθῆ ἡμῶν ὅ τὰ γεράματα μαθη-
 σόμενοι. ὅ δὲ ἀργοντες αὐτῶν ἀγατελεύσοι δὲ
 πλείων * μέρος] τῆς ἡμέρας δικάζοντες αἰεὶς.
 γίγνεται γὰρ δὲ καὶ παῖσι παρρηθῆ ἀλλήλοισι, ὡς παρρηθῆ
 αἰεὶς εἶναι, ἐγκλήματα καὶ κλοπῆς, καὶ ἀρπαγῆς,
 καὶ βίας, καὶ ἀπάτης, καὶ κακοδοξίας, καὶ ἄλλων οἷων
 εἰσῆς. οἱ δὲ αὐτοὶ τούτων ἡ ἀδικουῦσας, ἡμῶν
 εἰσῆται κολλάσοι δὲ καὶ οἱ αὐτοὶ ἀδικῶς ἐγκλη-
 σωῦσας διεύσκοσι. δικάζουσι δὲ καὶ ἐγκλήμα-
 τος οὐ ἐνεκα αἰεὶς παρρηθῆ μισοδοσι μὲν ἀλλήλοισι μά-
 λιστα, δικάζονται δὲ οὐχ ἡμῶν, ἀρχαῖοι δὲ οὐκ
 (ut scri-
 bo in m.
 ann.) vel
 αἰεὶς, non
 ita par-
 tic. pres-
 entis.

ἡμῶν αὐτοῦ διδάσκοντες μὲν γὰρ ἀποδιδόναι, μὴ ἀ-
 ποδιδόναι δὲ, κατὰ τὸν νόμον καὶ τῶν ἰσχυρῶν. οἰόνται
 γὰρ εἶναι ἀρχαῖοις, καὶ παρρηθῆ ἡμῶν αὐτοῦ μάλιστα ἀμελῶς 40
 εἶναι, καὶ παρρηθῆ γένεας καὶ παρρηθῆ καὶ φίλους. ἐπε-
 σθαι δὲ δοκεῖ μάλιστα τῇ ἀρχαῖᾳ ἢ αἰαχυνῆ.

Dr. γυμνα-
σίου

quarta vero eorum qui sunt emeriti.
 Legeque cautum est ut horum singuli
 locis suis adsint: pueri, quum primum
 illuxerit, & eodem modo perfectæ ata-
 tis viri: seniores veto, quum per ocium
 cuique licuerit, exceptis constitutis die-
 bus, quibus adsint necesse est. At ad-
 lescentes cubant etiam in palatiis cum
 gymnics armis: exceptis maritis, qui ne
 requiruntur quidem, nisi antea iussi ad-
 esse fuerint. At neque honestum duci-
 tur sapius abesse. Et præsunt cuiq; harū
 partium duodecim principes. nam in
 duodecim tribus Persæ distributi sunt.
 Ij vero pueris præsunt qui selecti ex se-
 nioribus eos videantur reddituri quam-
 optimos: adolescentibus autem, ex ab-
 solutæ ætatis viris illi qui perquam opti-
 mos eos existimentur effecturi. At ipsis
 absolutæ ætatis viris ii sunt sunt præsenti,
 quorum illi institutione censeantur que
 constituta sunt & à magistratu maximo
 imperata, maxime præstituri. Electi etiā
 sunt præfides seniorum: qui præfunt, quo
 hi quoque suo fungantur officio.

Quæ autem cuique ætati imperantur
 faciunda, enarrabimus, quo dilucidius
 fiat diligentiamne adhibeant ut ciues
 sint quamoptimi. Pueri igitur venti-
 tantes ad scholas, iustitiæ discendæ dant
 operam, aiuntque ita illos huic rei stu-
 dere quemadmodum apud nos qui eunt
 ad litteras perdiscendas. Eorum autem
 magistri magnam diei partem consu-
 munt in eorum disceptationibus iudi-
 candis. Habent enim pueri quoq; inter
 sese, quemadmodum viri, accusationes
 & de furto, & de rapina, & de vi, & de
 fraude, & de maledicentia, & de aliis
 criminibus, ut & par est. Quos autem
 norint horū aliquid deliquisse, eos ple-
 ctunt. In illos item animadvertunt quos
 minus iure accusantes inuenerint. Ac
 iudicia de illo etiam crimine exercent,
 quod est quidem in caussa cur homines
 mutuo se odio quammaxime infecten-
 tur, sed tamen ita ut ne minimum qui-
 dem iudicium de eo exercent: nimi-
 rum de ingratitude. ac quemcunque
 cognorint posse referre gratiam, nec re-
 ferre, in hunc seuerissime animaduer-
 tunt: quippe qui arbitrantur, eos qui sint
 ingrati, & deos maiorem in modū negli-
 gere, & parentes, & patriam, & amicos. Ingratitudinem vero potissimū impudentia sequitur.

1 Ephebi, sive, puberes, ut paulo ante vertit. 2 Cum armis quibus exercentur. 3 Ephebis (vel puberibus) ex matura ætatis viris. 4 Legit et in m. ut si ephebi dicitur significat, Qualem diligentiam adhibeant. 5 Huius loci sensum inuenerat Philo-
 sophus.

et enim

etenim hæc ad omnem turpitudinem maxima est dux. Docent etiam pueros temperantiam. ad quam discendam eis plurimum conducit quod vident senes ipsos toto die temperanter vitam agere. Tradunt præterea iis præcepta paren- di magistratibus. Multum quoque huic rei conducit quod seniores magno stu- dio parere magistratibus inveniuntur. Eof- dem insuper docent ut & cibi & potus continentiam seruent: ad quos illos ad- modum adiuuat quod ante oculos habent, seniores non prius abire ventris implendi gratia, quam præfides permise- rint: quodque non apud matrem vescun- tur pueri, sed apud magistrum, quando præfides significarint: feruntque domo pro cibo panem, pro obsonio nasturtiū, ad potum vero, si quis siciat, capedinem, ut ex flumine aquam hauriant. Ad hæc etiam discunt sagittandi & iaculandi ar- tem. Atque ad sextum vsque & septi- mumdecimum ætatis annum hæc agunt pueri.

Dein vero in puberum numerum exeunt: horum autem puberum talis est vita. Decem enim annos postquam pue- ritiam egressi fuerint, cubant (ut antea diximus) ad palatia, idque tum custo- diendæ urbis gratia, tum ob temperan- tiæ studium. Videtur enim huic ætati maiorem in modum diligentia opus esse. Præstant etiam interdum præfectis suâ operam, sicuti eis vsui sint pro republica. Et quum oportuerit, manent omnes ad palatia. Quum vero ad venationem rex exierit (id quod sæpe agit in mense) relinquit custodia dimidium. Habeant autem exeuntes oportet arcus, & iuxta phatretam, in vagina mucronem, aut securim, præterea cratem, & 4 pila duo: ut & alterum emittant, & altero, si opus fuerit, cominus utantur. Ob hanc autem rem publice dant operam venationi: & rex quemadmodum in bello se ducem eis præstat, & ipse tum venatur, tum ut alii venentur diligentiam adhibet, quod hæc eis verissima videtur meditatio re- rum bellicarum. Etenim diluculo affue- facit surgere, frigoraque & calores tole- rare. exercet etiam eos ad itinera & cur- sus. Necessarium etiam est sagitta bestiam ferire ac iaculo petere, ubi- cunque occurrerit. Quinetiam ani- mum acui sæpe necesse est in vena- tione, ubi ferox aliqua bestia contra sese

καὶ γὰρ αὐτὴ μέγιστὴ δοκεῖ εἶναι ὅτι πάντες τὰ ἀ- ὄχρῃ ἡγεμόν. διδάσκουσι δὲ τῶν παιδῶν καὶ σω- φροσύνην μέγα δὲ συμβάλλεται εἰς τὸ μαρ- τάνειν σωφρονεῖν αὐτοὺς ὅτι καὶ τῶν παρῆλυτοῦ οὐ- ρῶσιν αἰὰ πᾶσαν ἡμέραν σωφρονῶντας ἀγῶνας διδάσκουσι δὲ αὐτοὺς καὶ πείθεσθαι τοῖς ἀρχαῖοι μέγα δὲ καὶ εἰς τὸ συμβάλλεται ὅτι ὁρασι τῶν παρῆλυτοῦ καὶ πειρημένοις τοῖς ἀρχαῖοι ἰαυ- ρῶν. διδάσκουσι δὲ καὶ ἐγκρατεῖς εἶναι γαστροῦ καὶ ποτῶν μέγα δὲ καὶ εἰς τὸ συμβάλλεται ὅτι ὁρα- σι * καὶ τῶν παρῆλυτοῦ οὐ παρέθεν ἀπιόντας γαστροῦ ἐνεκα πρὶν ἀλ' ἀφῶσιν αὐτῶν ἀρχῶντες καὶ οἰοῦντο ὅτι μνηστειοποιῦνται αὐτοὺς, ἀλλὰ πα- ρεταῖ διδασκάλῳ, ὅταν αὐτῶν ἀρχῶντες σημήνωσι φέρονται δὲ οἴκοθεν ἄπτον μῆν, ἄρτον, ὄλον δὲ, καρ- δαμον πεινῶν, ἡ ἡ δὲ διψῶν, κώθωνα, ὡς ἀπὸ τῆς ποταμοῦ δρύστασαι. πρὸς δὲ τοῦτοις μαρτάνου- σι τρέφειν καὶ ἀκοντίζειν. μέγα δὲ μὲν δὲ ἔτι ἔτι αὐ- καίδεκα ἐτὶ ἀπὸ ἡμεῶν αὐτῶν παῖδες ταῦτα πρᾶτ- τουσιν.

Ἐκ τούτου δὲ εἰς τῶν ἐφήβοις ἐξέρχονται. οὐ- τοὶ δὲ αὐτῶν ἐφήβοι ἀγῶνας ὡδε. δέκα ἐτὶ ἀφ' οὗ αὐτῶν παῖδων ἐξέλθωσι, κοιμῶνται μὲν πρὸ τῶν ἀρχῶν, ὡς πρὸς πρᾶξιν, καὶ φυλακῆς ἐνεκα τῆς πολεως καὶ σωφροσύνης. (δοκεῖ γὰρ αὐτῆ ἡ ἡλι- κία μέγιστα ὅτι μελείας δεῖσθαι) πρᾶξιν δὲ καὶ πᾶν ἡμέραν ἑαυτοῖς μέγιστα τοῖς ἀρχαῖοι χε- ῖνται, ἡ ἡ δὲ δέωνται, ὡς πρὸ τῆς κεινοῦ. καὶ ὅταν μὲν δὴ, πάντες μὲν οὖν πρὸ τῶν ἀρχῶν: ὅταν δὲ ἐξίη βασιλευς ὅτι δὴ δὴν, ἐξάγει πᾶν ἡμίσειον τὸ φυ- λακῆς. ποιεῖ δὲ τὸν πολλὰς τῶν μῶν. ἔχειν δὲ εἰς τῶν δέοντας ὅτι αὐτῶν πᾶν φαρῆτερον, καὶ ἐν κολεῶ κοπίδα, ἡ ἡ γὰρ ἐπὶ τῶν καὶ γέρρον, καὶ παλὰ δύο, ὡς τε ὁ μὲν ἀφίεναι, τὰ δὲ, αὐτῶν δέη, ἐκ χειρὸς χεῖνται. ἀφ' αὐτῶν δὲ δημοσία τῶν ἡμεῶν ὅτι μελονται, καὶ βασιλευς, ὡς πρὸς καὶ ἐν πολέμῳ, ἡγεμόν αὐτοῖς ὅτι, καὶ αὐτοῖς τε. ἡμεῶν, καὶ τῶν δὴ ὅτι μελείται ὅπως αὐτῶν ἡμεῶν ὅτι ἀληθε- σαῖτη δοκεῖ αὐτῆ ἡ μελέτη τῶν πρὸς τῶν πόλεμον ἐπὶ καὶ γὰρ πρὸς αἰσασθαι ἐπιζέει, καὶ ψυχῆ καὶ θοῦ- πη ἀνέχεσθαι γυμνάζει δὲ καὶ ὁδοὶ πορείας καὶ δε- μοῖς. ἀνάγκη δὲ καὶ τρέφουσι θεῖον, καὶ ἀκοντίζου- που αὐτῶν ἀπὸ τῆς καὶ τῶν ψυχῶν δὲ πολλὰς ἀνάγ- κη δὴ χεῖνται ἐν τῶν ἡμεῶν, ὅταν ἡ τῶν ἀκίμων θεῖων

1 Vel, ephoborum. Phil. ita, Dein vero ubi adolescentiam excefferunt, ita rursus degunt. 2 Tum ut temperantia stude- ant. Vel, ut temperantiam exercent. 3 Vide quod annotatum est in paginam 597 de hac voce. 4 Vel, hastas duas: ut & alteram em. & altera, si opus sit

qui ita sunt instituti, arcibus & pilis amplius non vtuntur, sed ensibus & armis quibus cominus pugnant, feruntque thoraca circa pectora, & in manu sinistra cratem, qualem habentes pinguntur Persae: in manu autem dextera gladium aut mucronem. Et ex huiusmodi viris magistratus omnes constituantur, exceptis puerorum magistris,

At posteaquam annos quinque vigintique compleverint, agentes hi aetatis annum aliquanto amplius quam quinquagesimum (illorum iam aetatem ingressi qui & sunt & vocantur seniores) non etiam in militiam eunt extra solum patrium, sed manentes domi iudicant omnes causas & publicas & priuatas. Iudicant etiam hi causam mortis, iidemque legunt omnes magistratus. Quod si quis aut in adolescentibus aut in viris deliquerit quippiam contra leges, deferunt eum singuli tribuni, & ex aliis qui voluerit. Quem seniores ubi audierint, ordine mouent. At ordine motus degit reliquam vitam cum ignominia.

Verum vt omnis Persarum respublica clarius pateat, repetemus paulo altius. nunc enim ob ante dicta declarari queat paucis. Persae dicuntur esse cititer centum viginti millia hominum. Horum nemo lege excluditur a dignitatibus atque magistratibus: sed licet omnibus Persis mittere filios ad publicas iustitiae scholas. Verum qui possunt filios per otium alere, eos mittunt ad scholas: quibus vero alendi non est facultas, nequaquam mittunt. Qui autem fuerint apud publicos magistratos instituti, licet iis inter adolescentes eius aetatis opera exercere, aliis vero non licet. Qui rursus legitima inter adolescentes absoluerint, possunt hi inter viros versari, magistratumque participes atque honorum fieri. At hi qui pueritiae atque adolescentiae legitima non obierint, inter viros non admittuntur. At hi rursus qui inter perfectae aetatis viros sine reprehensione se gesserint, fiunt ex ordine seniorum. Et ita seniores hi constituantur qui per omne honestatis genus vitam egerint. Et haec est viuendi institutio, qua vtentes, optimos viros se fore existimant. Quin hoc etiam tempore testimonium durat tum moderati eorum victus, tum etiam

ἄλλα μὲν ἄνθρωποι οὕτω πεπαιδευμένοι ὥστε ἔχοντες ὁδὸν παλὰ, στρατεύονται, ἅ δ' ἀγγέματα ὅπλα καλοῦμεθα, ἡρακαὶ τε πᾶσι τοῖς ἑρνοῖς, καὶ γέρον ἐν τῇ ἑρισερᾷ, οἷον ἄρ' ἄρα φωνῶν. Ἐπεὶ δὲ Πέρσαι ἔχοντες ἐν τῇ δόξῃ μὲν χαρῶν ἢ καπνῶν, καὶ αἱ δὲ ἄρα ἢ πᾶσαι ἐκ τούτων καλῆσαν, πλὴν ἄν τῶν παιδῶν διδασκαλοῖ.

Ἐπειδὴ δὲ ἅπαντες καὶ εἰκοσὶν ἔτη διατελέσωσιν, εἴησαν μὲν αὖ οὗτοι πλείονα ἢ πενήκοντα ἔτη γενηνότες ἀπὸ ἡμεῶν. Ἐξέρχονται δὲ πάλιν εἰς τὸν γεραιότερον ὄντας τε καὶ καλοῦμεθα. Ἐπεὶ δὲ αὖ γεραιότεροι οὗτοι στρατεύονται μὲν ὁδὸν ἐξω τῆς ἐαυτῶν, οἵκοι δὲ μένοντες διαζῶσι τὰ τε κοινὰ πᾶντα καὶ αἰδέσθαι, καὶ τανάτου δὲ οὗτοι κρίνοισι, καὶ τὰς ἑρῶν οὗτοι πᾶσας ἀερωῦσι. καὶ ἡλικίᾳ ἢ ἐφήβοις ἢ ἐν τελείοις ἀνδράσιν ἐλλίπῃ ἢ τῶν νόμων, φαίνοισι μὲν ἄφύλακτοι ἕκαστοι, καὶ τῶν δόξων ὁ βουλευόμενος. Ἐπεὶ δὲ γεραιότεροι ἀκούσαντες ἐκκρίνωσιν, ὅ δὲ ἐκκρίθῃσι, ἀπίμος ἔσται τὸν βίον διατῆσει.

10 Ἴνα δὲ ἡ φέρεται δηλωθῇ πᾶσα ἡ Περσῶν πολιτεία, μικρὸν ἐπιβρέμι. νῦν γὰρ ἐν βραχυτάτῳ αὖ δηλωθῆναι διὰ τὰ παρερημένα. λέγουσιν μὲν γὰρ Πέρσαι ἀμφὶ τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι τούτων δὲ ὁδοὺς ἀπελήλασιν νόμων ἡμῶν καὶ ἑρῶν, ἀλλ' ἔξῃσι πᾶσι Πέρσαις πέμπειν εἰς ἐαυτῶν παῖδας εἰς τὰ κοινὰ τῆς δημοκρατίας διδασκαλεία. ἀλλ' ἄν μὲν διωάμενοι τρέφειν εἰς τὰς ἑρῶν γυνῶτας, πέμπουσιν. Ἐπεὶ δὲ μὴ διωάμενοι, οὐ πέμπουσιν. οἱ δὲ αὖ παιδῶν τῶν πᾶσι τοῖς δημοσίοις διδασκαλοῖς, ἔξῃσι αὖτις ἐν τοῖς ἐφήβοις νεανισκῶνται. τοῖς δὲ μὴ διαπαιδευθεῖσιν οὕτως οὐκ ἔξῃσι. οἱ δὲ αὖ ἐν τοῖς ἐφήβοις διατῆσωσιν ἄνομια ποιῶντες, ἔξῃσι τοῖσι εἰς τὸν τῆσιν ἀνδράσιν σιωπάζεσθαι, καὶ ἑρῶν καὶ ἡμῶν μετέχειν. οἱ δὲ αὖ ἐν τοῖς παισὶ μὴ διατῆσωσιν, ἢ ἐν τοῖς ἐφήβοις, οὐκ εἰσέρχονται εἰς τὸν τελείοις. οἱ δὲ αὖ ἐν τοῖς τῆσιν διατῆσονται ἀνεπίληπτοι, οὗτοι τῶν γεραιότερων γίνονται. οὕτω μὲν δὲ ἄν γεραιότεροι διὰ πᾶν τῶν καλῶν ἐληλυθότες καλῆσαν. καὶ ἡ πολιτεία αὕτη, ἢ οἷον ἡμεῶν βέλτεροι αὖ εἶναι. καὶ νῦν ἢ ἐπιβρέμι μὲν τῆσιν καὶ τῆσιν μετέχεις ἀγίτης αὕτη, καὶ τῆσιν

1 Vertit μὲν χαρῶν gladium, & καπνῶν mucronem. Κομῶν (inquit Curtius) vocant gladios leuiter curuatos, falcibus similes, queis appetebant belluarum manus. 2 De causis capitalibus, 3 Puberibus. Gr. ephebis. 4 Filios ociantes alere: vel, in ocio. 5 Puberes Gr. ephebos. Sic in sequenti.

ἐκ πορεύεσθαι πῶς διαίτην. ἀσχερὸν μὲν γὰρ ἐπιχρᾶν
 νῦν ἔστι Πέρσας καὶ δὲ ἀποπύειν καὶ δὲ ἀπομύθεσθαι,
 καὶ δὲ φύσις μετὰ φαίνεσθαι. ἀσχερὸν δὲ ἐπιχρᾶν δὲ
 ἰόντα που φαίεσθαι ἢ τὸ οὐρήσασθαι ἐνεκα, ἢ καὶ
 ἀλλοῦ ἕως τοῦτου. ταῦτα δὲ εἰς αὐτὸν ἠδυνάσθη
 ποιεῖν εἰ μὴ καὶ ἀγαθὴ μετεία ἐχράντο, καὶ δὲ ὑγρὸν
 ἐκ ποιοῦντες ἀνήλισκον, ὥστε δὴν ποι ἀποχω-
 ρεῖν. ταῦτα μὲν δὴ καὶ πρῶτων Περσῶν ἐχομῶν λέ-
 γειν.

laboribus coniuncti. Nam nunc quoque
 turpe est apud Persas & sperere, & e-
 mungi, & flatus videri plenos. Turpe i-
 tem ducitur si quis conspiciatur quoquā
 ire aut meiendi, aut cuiusquam huius-
 modi rei gratia. Quæ quidem facere
 nullo pacto possent nisi & victu modico
 vterentur, & humiditatem per laborem
 consumerent, ita ut ea alio quopiam se-
 cederet. Hæc igitur de Persis omnibus
 dicere possumus.

Vide & hunc locum ex huius operis libro V, in illis quæ sequuntur ea quæ
 è libro VIII. petita sunt.

Παρά τὰ αὐτὰ, ἐν τῇ Παιδείᾳ ἢ.

Apud eundem, Pædia VIII.

ΤΟΙΓΑΡ ΟὐΝ τοῦτος ἂν ἐποίησεν ὅτι
 τῆς θύρας πολλὴν μὲν τῶν χειρῶν βύταξιάν, ἑω-
 εικόντων τοῖς ἀμείνοσι, πολλὴν δὲ αἰδῶ καὶ δύσ-
 σμίδν πρὸς ἀλλήλους. ἐπὶ γὰρ αὐτῶν αὐτῶν ἐπὶ
 να οὔτε ὀργίζοντο κραυγῇ, οὔτε χαίροντα ὑβρι-
 κῶς γέλωτι. ἀλλὰ ἰδὼν αὐτῶν αἰδῶ καὶ ἡγήσθη ὅτι
 εἰς κέλλος ζῆν. ταῦτα μὲν δὲ ποιοῦντες καὶ ὀ-
 ραῖντες ὅτι θύρας διήρην. τῆς πολεμικῆς δὲ ἐνεκα
 ἀσκήσεως ὅτι θύραν ἐξήγησαν ἀσκεῖν ταῦτα ὡ-
 ετο χεῖρα (αὐτῶν ἠγούμενος καὶ ὅλως ἀρίστου
 ἀσκησὶν πολεμικῶν εἶ), καὶ ἰππων δὲ δὴν ἡγε-
 τῶν. καὶ γὰρ ἐπὶ τοῖς ἐπιποδοποιήσασθαι αὐ-
 τη μάλιστα ἀποδείκνυσι, ἀλλὰ δὲ θηροποιήσασθαι
 σιν ἑπεσθαι καὶ ἀπὸ τῶν ἰππων ἐνεργεῖν αὐτῇ μ-
 λιστα ἀποδείκνυσι, ἀλλὰ τῶν τῶν λαμβάνειν φιλο-
 υμίδν καὶ ἐπιθυμίδν. ἔτι δὲ ἐγκράτειαν καὶ πόνοισ
 καὶ ψύχῃ καὶ θάλπῃ καὶ λιμῶν καὶ δίψας δύνασθαι
 φέρειν, ἐπιποδοποιήσασθαι ἀποδείκνυσι καὶ κρινά-
 νας. καὶ νῦν δὲ ἐπιβασιλεύσασθαι καὶ ἀποδείκνυσι
 σιλῆα ταῦτα ποιοῦντες ἀγαθὰ ποιοῦν. ὅτι μὲν οὖν
 εἰς αὐτῶν ἀποδείκνυσι ὅτι ἐπὶ ἀρχῆς ὅσως μὴ βήτι-
 ὶν εἶναι τῶν ἀποδείκνυσι, καὶ τοῖς ἀποδείκνυσι πᾶσι
 δὴλον καὶ ὅτι οὕτως ἀσκεῖν αὐτῶν ἀποδείκνυσι, πολὺ
 μάλιστα αὐτῶν ἀποδείκνυσι καὶ τῶν ἐγκράτειαν καὶ τὰς
 πολεμικὰς τέχνας καὶ τὰς μετέας. καὶ γὰρ ὅτι θύ-
 ραν αὐτῶν μὲν δὴν ἐξήγησαν, ὅποτε μὴ μὲν ἀνάγκη
 εἶναι αὐτῶν καὶ ὅποτε ἀνάγκη εἶναι, οἱ καὶ ἐξήγησαν ἐπὶ τοῖς
 ἀποδείκνυσι θηροποιήσασθαι. καὶ οὔτε αὐτῶν ποτε

ERGO Cyrus quum talis esset, fe-
 cit ut in foribus multa esset deteriorum
 modestia cedentium melioribus, mul-
 tus etiam pudor atque modestia inui-
 cem. Insuper etiam animaduertisses il-
 lic neminem neque irascentem cum
 clamore, neque gaudentem risu con-
 tumelioso: sed si eos vidisses, vere eos ad
 normam honestatis viuere dixisses. Res
 igitur huiusmodi facientes videntesque
 debebant in foribus. At bellicæ exer-
 citationis gratia eos ad venationem e-
 ducebat quibus hæc *militaria* exercen-
 da existimabat: hanc exercitationem re-
 rum bellicarum esse omnino ratus opti-
 mam, equestris autem verissimam. Hæc
 enim maxime reddit ad equitandum in
 quibuslibet locis aptos, quod insequi o-
 porteat feras fugientes: & hæc item red-
 dit maxime habiles ad efficiendum ab
 equis quoduis opus, quia cupiditate te-
 nentur *illas* capiundi, & inde etiam ho-
 norem affectant. Et hîc etiam maxime
 familiares assuefaciebat ad continen-
 tiam, & ad labores, & frigora, & calores,
 & famem ac sitim tolerandam. Atque
 hoc etiam tempore rex ac regis fami-
 liares hæc assidue faciunt. Quod igitur
 existimaret neminem imperare dece-
 re qui præstantior subditis non esset,
 & ex antedictis omnibus patet, & ex
 eo quod ita suos exercens, multo et-
 iam magis ipse & continentiam & bel-
 licas artes exercitationesque elabora-
 bat. Etenim ad venationem alios e-
 ducebat, quando aliqua manendi necessitas non esset: quod si etiam necessitas talis
 accideret, ipse domi venabatur eas feras quæ in viuariis alebantur. Nec vero ipse vnquam

ἢ ἰστί-
 οἱ

ἢ ἰστί-
 οἱ

1 In aula sua. vel, in regia. 2 Videtur legisse ὕβριση. Potest etiam reddi, Neque gaudentem cum risu contumelioso. vel, insolente. 3 In aula. vel, in regia. 4 Eos qui è sodalitate erant. vel, è sodalitia.

ante-

antequam sudasset cenam capiebat, nec equis priusquam essent exercitati, pabulum iniiciebat. Quinetiam ad hanc venationem inuitabat sceptriferos suos. Itaque longe ipse in omnibus honestis operibus excellebat, longe etiam praestabant qui circa illum versabantur, ob exercitationem assiduam. Et se quidem in tale exemplum proponebat. Praeterea vero alios quoque & muneribus & magistratibus & confessionibus & omnibus donabat honoribus, quos maxime intuebatur quae honesta essent confectari. Itaque multam omnibus iniiciebat aemulationem quo quisque Cyro optimus videretur.

Insuper hoc Cyri nobis videmur animaduertisse quod non hac re solum decere existimabat principes subditis praestare quod iis forent meliores, sed etiam existimabat opus esse ut eos veluti praestigiis quibusdam deciperent. Itaque elegit stolam Medicam & ipse ferre, & ut familiares ea induerentur persuasit. Haec enim visa est ei occultare si quis defectum aliquem haberet in corpore: praeterea indutos ea & pulcherrimos & maximos ostendere. Etenim calceos tales habent, in quibus qui eos ferunt clam aliquid subiicere possint, quo maiores esse videantur quam sunt. Sinebatque ut oculos suppingerent coloribus, quo pulchrioribus quam essent oculis esse viderentur: & fricarentur, ut melius viderentur colorati quam natura essent. Exercuit eos insuper ut neque spuerent palam, neque mucum emitterent: praeterea ne ad quicquam spectandum conuerterentur, perinde quasi mirarentur nihil. Omnia vero haec existimabat aliquid conferte ad hoc ut minus forent subditis contemptui. Quos igitur censebat dignos qui aliis praessent, per seipsum tales reddidit exercitatione, & imperium in illos gerendo cum maiestate: quos vero destinabat ad feruendum, horum neminem incitabat ad exercendos ingenuos labores, neque ut haberet arma permittebat: verum curabat ut neque sine cibo vnquam essent, neque sine potu, ingenuarum exercitationum gratia. Etenim quando agebant feras in campos equitibus, cibum in venatione his ferre permittebat, liberorum autem nemini: & quando iter faciendum erat, agebat eos ad aquas, ut iumenta. quum item erat prandendi tempus, eos expectabat donec aliquid comedisent, ne esurirent. Itaque hi quoque eum, ut viri optimates, patrem vocabant, quod sui ipsorum haberet curam, ut indubitato semper mancipia forent.

ἄρην ἰδρῶσαι δειπνον ἤρειτο, οὐτε ἵπποις ἀγυρνά-
σοις ὄπρον ἐπέβαλλε. συμπροκαλεῖ δὲ καὶ εἰς τῶν-
τιν τιν ἤθεον εἶναι αὐτὸν σκηπτουρῆς. τοῖ-
ζῶν πολὺ μὲν αὐτὸς διέφερον ἐν πᾶσι τοῖς καλοῖς
ἔργοις, πολὺ δὲ αὐτὸς ἐκείνους, ἀλλὰ τὸ αἰεὶ μελέ-
τιν. τῶν δὲ δειγμάτων μὲν δὴ τοῖόνδε ἑαυτὸν προείχετο.
ἄρην δὲ τούτῳ, καὶ τῶν ἀγῶν οὐστίνιας μάξιμα ὀρώη
καὶ ἀλάδιωντας, τούτοις καὶ δάεσις καὶ ἀρχαῖς καὶ
ἔδρασις καὶ πάσαις ἡμέραις ἐγέγραπεν. ὥστε πολλῶν πᾶσι
10 φιλοτιμίαν ἐπέβαλλεν ὅπως ἕκαστος ἀρίστος φαίησιν τὸ
Κύρω.

Καταμαθεῖν δὲ τὸ Κύρω δοκοῦμεν, ὡς οὐ τούτῳ
μόνῳ ἐνόμιζε χρῆσθαι εἶναι ἀργύρας τῶν χρυ-
σῶν ἀφ' ἑαυτοῦ βηχτίνας αὐτῶν εἶναι, ἀλλὰ καὶ
καταρητηθῆναι ὡς χρῆσθαι αὐτοῖς. πολλῶν τε χρυ-
σῶν εἶλετο τὴν Μηδικῶν αὐτὸς τε φορεῖν, καὶ εἶναι χρυσῶ-
νας αὐτῶν ἐπέσειεν ἐκδύεσθαι. αὐτῆ δὲ αὐτῶν συγ-
κρύπτειν ἐδόκει εἰς τὸ ἐν τῶν σώματι ἐκδύεσθαι, καὶ
καλλίστους καὶ μεγίστους ἐπιδεικνύσθαι εἶναι φορητῶν.

καὶ γὰρ τὰ ὑποδήματα τοιαῦτα ἔχουσιν ἐν οἷς μά-
ξιμα λαθεῖν ἐστὶ καὶ ὑποπτεροῦσι ἢ, ὥστε δοκεῖν
μείζους εἶναι ἢ εἰσὶ καὶ ὑποχέουσαι δὲ εἶναι ὀφθαλ-
μοῖς ἄρῳ, ὡς ὀφθαλμοῖς φαίνονται ἢ εἰσὶ,
καὶ ἐκδύεσθαι, ὡς ἄλλοτεροῖς ὀρώη ἢ πεφύκα-
σιν. ἐμελέτησε δὲ καὶ ὡς μὴ δὲ πύοντες μὴ δὲ ἀπομυ-
τῶνται φαίησιν εἶναι μὴ δὲ μεταστροφόμενοι ἐπὶ τῶν
ἀνδρῶν, ὡς εἶναι τῶν μαζόντες. πᾶσι δὲ τῶν αὐτῶν
ὡς φέρεται ἢ εἰς τὸ δικαταφρονητοτέροις φαίησιν
τοῖς χρυσοῦσι οὐστίνιας ἀρχαῖς ὡς χρῆσθαι δι' ἑαυ-
τῶν, οὕτω κατεσκεύασε καὶ μὴ ἐτή καὶ τῶν σεμνῶν

ἄρῳ αὐτῶν οὐστίνιας αὐτῶν κατεσκεύασε εἰς τὸ
δουλεύειν, τούτοις οὐτε μὴ ἐτῶν τῶν ἐλευθέρων πό-
νων εἶναι πᾶσι ὄρμα, οὐτε ὄπλα κεκτῆσθαι ἐπέ-
τρεπε. ἐπέμεινε δὲ ὅπως μὴ ποτε ἀσποῖ μὴτε ἀ-
ποτοῖ ποτε ἴεσθαι, ἐλευθέρων ἕνεκα μὴ ἐτημα-
των. καὶ γὰρ ὅποσον ἐλαμύοιεν τὰ θηρία τοῖς ἵπ-
ποισιν εἰς τὰ πεδία, φέρεται ὅσον εἰς τὴν ἤθεον τοῖς
ἐπέτρεπε, τῶν δὲ ἐλευθέρων εἶναι. καὶ ὅποτε πορείαι
εἶναι, ἢ γὰρ αὐτοῖς ἄρῳ τῶν ὕδατα, ὡς ἄρῳ τῶν ὑ-
ποζύ-
μα. καὶ ὅποτε ἢ ὡς εἶναι χρῆσθαι, ἀνέμεινε αὐτοῖς εἶναι
αὐτῶν φάριεν ἢ, ὡς μὴ βουλιμῶν. ὥστε καὶ οὗτοι αὐτῶν
ὡς οἱ ἀρίστοι πατέρες ἐκάλουν, ὅτι ἐπέμελετο αὐτῶν
ὅπως ἀναμφιλόγως αἰεὶ ἀνδράποδα ἀφ' ἑαυτοῦ εἶναι.

40

1 Sedibus. Erant enim alia alia honoratiora sedes. unde alibi πῶσι τῶν ἄρῳ dicit. 2 In animum induxit stol. 3 Erat sodalitia ea ind. Vel, illi inter quos sodalitia erat. 4 Praeparabat, aut comparabat. vel, aptos reddebat.

Παρά τὰ αὐτὰ, πρὸ τοῦ τέλους τῆς αὐ-
τοῦ βιβλίου.

Apud eundem, circa finem eius-
dem libri.

ἢ ἀπὸ τῆς
καλλιῆς

Ὅτι μὲν δὴ καλλιῆς καὶ μέγιστος ἦν ἐν τῇ
Ἀσίᾳ ἢ τῆς Κύρου βασιλείᾳ ἐχόμενος, αὐτὴ ἑαυτῇ
μῆτρει. ὡς ἴσθι μὲν πρὸς ἑω τῆ ἐρυθρᾷ θαλάττῃ
πρὸς ἀρκτον ὅ, τὰ Εὐξείνῳ πόντῳ πρὸς ἑσπεραν
ἵ, Κυρῶ καὶ Αἰγυπτίῳ πρὸς μεσημβριανῶ, Αἰ-
θιοπία. Ἰσαύτῃ ὅ ἡμοῦν ἡμᾶ γνῶμη τῆ Κύρου
ἐκλυβερνᾶτο καὶ ἐκείνος τε σὺν ὑφ' ἑαυτῶ ὡς περ ἑ-
αυτῆ παῖδας ἐτίμα τε καὶ ἐθεράπευεν, οἵ τε δὲ γῆ-
μμοὶ Κύρου ὡς πατέρας ἐσέβοντο ἐπεὶ μῆτροι Κύρου ἐ-
τελεύτησεν, ὅθι μὲν ἄλλοι παῖδες ἐσαΐαζον,
ὅθι δὲ πόλεις καὶ ἐθνη ἀφίσταντο, πᾶντα δὲ ὅπτι ὁ
χειρὸν ἐπέπεσε.

ἢ πάντα ὅ
Προσπερὶ
καὶ ἑλλο-
πόντος πρὸς
ἐσπεραν

ἢ αὐτῆ

Ὡς δὲ ἀνήτη λέγω, ἀξίωμα διδάσκων ἐν τῷ
θεῖον. οἶδα γὰρ ὅτι πρὸς τερον μὲν βασιλεύς καὶ ὁ
ἄλλος αὐτῶ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐξαπατηθέντων εἶτε ὄρ-
κοις ὁμόσασιν, ἢ μὲν δόσω, εἶτε δὲ δόξαις δόσω, ἐβεβαίωσαν.
εἰ δὲ μὴ τοιοῦτοι ἦσαν, καὶ τοιαύτῳ δόξαν εἶχον, * ὅδ'
αὐ εἰς αὐτοὺς ἐπίσθιν] ὡς περ ὅδὲ νῦν πισθύνει ὅδὲ
εἰς ἐπὶ, ἐπεὶ ἐγνωσάμην ἡ ἀσέβεια αὐτῶν οὕτως ὅδὲ
ὅτε ἐπίσθιν αὐτῶ ὅ τῶ σὺν Κύρῳ αἰσβάντων
στρατηγῶν νῦν ὅ δὴ τῆ πρὸς ἄθεν αὐτῶν δόξαν πισθύν-
οντες, ἐνεχείρισαν ἑαυτοῖς, καὶ αἰσθύνοντες πρὸς
βασιλέα, ἀπετμήθησαν τὰς κεφαλὰς. πολλοὶ ὅ
καὶ τῶ στρατηγῶν βαρβαρῶν ἄλλοι ἄλλοις
πίσθιν ὅξα πατηθέντες ἀπώλοντο. " πολὺ ὅ καὶ
τῶν δὲ χειρῶν νῦν εἶσι. πρὸς ἄθεν μὲν γὰρ εἶτις ἢ
Διακινδυνύσειε πρὸς βασιλέως, ἢ πάλιν ἢ ἐθνος
ἄλλο χειρὸν ποιήσειεν, ἢ ἄλλο ἢ καλὸν ἢ ἀγαθὸν

ἢ πολλοὶ
ὅ καὶ πᾶσι

ἢ καὶ ὅδὲ αὐ-
τοῖς, ὅσπερ
Μιθραϊ-
στας τῆ πα-
τρίδος Ἀρ-
βακίω
στρατῶν, καὶ
ὅσπερ Ἀρ-
ομα

ἀλλ' ἀπὸ πρὸς ἄθεν, οὗτοι ἦσαν ὁ ἡμῶν μῆτροι " νῦν
δὲ καὶ ἡμῶν, ὡς περ Λεομίθης, πῶν ζωῶν καὶ
καὶ τὰ τέκνα καὶ σὺν τῶ φίλων παῖδας ὁμή-
ροισ πρὸς τὰ Αἰγυπτίῳ ἐγκαταλιπὼν, καὶ
σὺν μέγιστοις ὄρκοις πρὸς ἄθεν, βασιλεῖ δόξαν ἢ
σὺν φροσῶν ποιήσασιν, οὗτοι εἶσιν ὁ τῶν μέγιστοις ἡ-
μῶν γενομένων. ταῦτα οὖν ὁρῶντες ὁ ἐν τῇ
Ἀσίᾳ πᾶντες, ὅπτι ὁ ἀσέβης καὶ ὁ ἀδίκων τετραμ-
μῆροι εἶσιν. ὁποῖοι ἴνες γὰρ αὐτῶ πρὸς ἄθεν ὡσι,
τοιοῦτοι καὶ ὁ ἄλλοι αὐτοῖς " ὅπτι πολλοὶ γίνονται.

ἢ αὐτῆ ὅ
πολλοὶ

numque iusiurandum transgressus, videatur aliquid emolumentum attulisse regi, hi sunt qui ma-
ximis praemiis honorantur. Haec igitur videntes Asiatici omnes, ad impietatem & iniustitiam
versu sunt. Quales enim fuerint praefecti, tales etiam qui sub ipsis sunt, ut plurimum euadunt.

1 Vel, Vno Cyri arbitrio gub. 2 Obseruare quod pollicenti assensu sol. 3 Sequitur ex parte lectionem margini adscriptam.
Aliena sonat, Multo etiam quam hi nunc sunt deteriores. 4 In potestatem eius redeo Vel, eius imperio adiunxisset.

Hinc

Hinc igitur factum est ut omne fas magis contemnant quam antea. Iam vero circa pecunias hoc modo sunt iniquiores. non enim eos solum qui magnis se delictis fecerunt obnoxios, sed eos item qui nihil fecerunt iniuste, comprehensos cogunt nullo iure pecunias solvere. Quo fit ut nihilo illi minus qui videntur esse ditissimi, quam qui multa iniuste admiserunt, in metu sint: adeo ut neque in manus hi ire velint potentiorum, neque audeant se adiungere exercitui regio. Igitur quicumque bellum cum iis gerat, omnibus licet in regione ipsorum sine pugna versari utcumque velint, propter illorum tum impietatem erga deos, tum iniustitiam erga homines. Mentis igitur eorum ita sunt omnino nunc deteriores, quam antiquitus.

Quod autem nec corporum exercitationis curam gerunt, ut antea consueverant, nunc item hoc exponam. Lex enim erat apud eos neque spuerere, neque emungere: (est autem manifestum hac eos lege sanxisse, non quia parceret corporis humori, sed quod vellat per labores ac sudorem reddere corpora solidiora.) hoc vero tempore non spuerere quidem neque emungi, adhuc perdurat, sed illud institutum se laboribus exercendi desit. Quinetiam antea erat Persis lege cautum comedere semel, quod toto die vterentur & circa res gerendas & circa labores: hac vero tempestate semel cibum capere adhuc permanet, sed vesci incipientes ab eo tempore quo illi qui summo mane prandent, ad illorum usque tempus comedere potareque pergunt qui lectum tardissime perunt. Erat praeterea lege cautum apud eos ne urcei importarentur in symposia: quippe qui putabant, si non nimis potarent, minus corpora mentesque labefactari: hac vero tempestate urceos non importari, adhuc permanet: ac tantum bibunt ut non importent, sed ipsi exportentur, quum nequeant amplius erecti egredi. Iam vero & ille mos patrius iis erat, ut dum iter facerent, neque comederent, neque biberent, neque quicquam eorum quae propter haec necessaria sunt, palam facerent: nunc autem ab iis abstinere, adhuc perdurat, sed itinera faciunt adeo brevia ut minime sit mirandum quod a rebus necessariis abstineant.

ἀθμισότεροι δὴ νῦν ἢ πρῶτον ταύτην γρημίωται. εἰς γρημίω γρήματα, τῆδε ἀδικώτεροι οὐ γὰρ μόνον εἶσι πολλὰ ἠμάρτηκότες, ἀλλὰ ἤδη εἶσι εἰς τὸν ἠδίκηκότες συλλαμβάνοντες, ἀναγκάζουσι πρὸς εἰς δὲ δίκαιον γρήματα σποτίνειν. ὥστε εἰς τὸν ἠπὸν ὅτι πολλὰ ἔχον δικαίωτες τῶν πολλὰ ἠδίκηκότες φοβουῦνται καὶ εἰς χεῖρας οὐδὲ οὐτοὶ ἐπὶ τοῖς κρείττοισι ἰέναι, εἰς γὰρ ἀδελφίσει εἰς βασιλικῶν γρατείων παρροῖσι. τῶν γὰρ οὐκ, ὅστις αὐτὸν πολεμῆ ἀδίκῃ, πᾶσιν ἔξουσι ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν ἀναγκάζουσι ἀπὸ μάχης ὅπως ἀβούλωνται, ἀλλὰ τῶν ἐκείνων πρὸς μὲν θεοῖς ἀσέβειαν, πρὸς δὲ ἀδελφοῖς ἀδικίαν. αἱ μὲν δὴ γράμματα ταύτην τὰ πρὸν χεῖρας νῦν ἢ τὸ παλαιόν, αὐτῶν.

Ὡς δὲ εἰς τῶν σωμάτων ἐπιμέλονται ὡς πρὸ πρῶτον; νῦν αὖ τὸ διηγήσομαι. νόμιμον γὰρ δὴ ἡ ἀδίκῃ, μήτε πίνειν, μήτε σπομύθεσθαι (δηλον δὲ ὅτι ταῦτα, οὐτὸς ἐν τῶν σώματι ὑπερφοιδύμενοι, ἐνόμισαν, ἀλλὰ βουλόμενοι ἀπὸ πόνων καὶ ἰδράτος τὰ σώματα σπομύθεσθαι) νῦν δὲ τὸ μὲν μή πίνειν μηδὲ σπομύθεσθαι, ἐπὶ ἀγαμέμνῃ, τὸ δὲ πίνειν οὐδαμῶς ἐπιτηδύεται. καὶ μὲν πρῶτον ἀπὸ μὲν ἡμῶν ἀδίκῃ μονοσιτεῖν νόμιμον, ὅπως ὅλη τῇ ἡμέρᾳ γράντο καὶ εἰς τὰς πρῶτας καὶ εἰς τὸ ἀγαπνεῖσθαι νῦν γρημίω τὸ μὲν μονοσιτεῖν ἐπὶ ἀγαμέμνῃ, ἀρξάμενοι δὲ τὸ σίτον ἡμῶν πρὸς ὅτι πρῶτα ἀναγκάζοντες, μέχρι κύρου ἐάδοντες καὶ πίνοντες ἀγαμέμνῃ εἰς τε πρὸς ὅτι οὐκ αἰματὰ κρημύμενοι. ἡ δὲ ἀδίκῃ νόμιμον μηδὲ πρῶτα εἰσφέρεισθαι εἰς τὰ συμποσία, δηλονότι νομίζοντες τὸ μὴ ὑπερπίνειν ἠπὸν αὐτῶν καὶ σώματα καὶ γνάμια σφάλλειν. νῦν δὲ τὸ μὲν μὴ εἰσφέρεισθαι, ἐπὶ αὐτῶν ἀγαμέμνῃ ποσὸν δὲ πίνουσι ὥστε αὐτῶν εἰσφέρεισθαι ἀδίκῃ ἐκφέρουται, ἐπεὶ δὲ μηκέτι διώονται ὀρθοῦμενοι δέξιναι. ἀλλὰ μὲν κακῶν ἡ αὐτοῖς ἐπιχάριον, τὸ μεταξὺ πορβομέμνῃς μήτε ἐάδειν, μήτε πίνειν, μήτε τῶν ἀγαμέμνῃ ἀναγκάζων μηδὲν ποιοῦντας φανεροῖς εἶναι. νῦν δὲ αὖ τὸ μὲν τούτων ἀπέχεσθαι ἐπὶ ἀγαμέμνῃ, τὰς μὲν πορείας οὕτω βραχείας ποιοῦνται ὥς μὴ αὐτῶν ἐπὶ ταυμάσαι τὸ ἀπέχεσθαι τῶν ἀναγκάζων.

1 Vel, in potestatem venire. 2 Nusquam in usu est. 3 Vel, amphora, quia urcei vasa sunt aquaria potius quam vinaria. 4 Erecto corpore, vel, recto corpore.

Αλλά μὲν καὶ ἐπὶ θήρασι παρ᾽ αὐτοὺς μὲν ἑσθλάκις ἐξήσθην ὥστε ἄρχειν αὐτοῖς τε καὶ ἵπποις γυμνάσια τὰς θήρας ἐπὶ δὲ Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεύς καὶ ὁ σὺ αὐτῶν ἠτοῖς τῶ οἴνου ἐγγύοντο, ἔκετι ὁμοίως οὔτε αὐτοῖς ἐξήσθην, οὔτε σὺ ἄλλοις ἐξήσθην ἐπὶ τὰς θήρας ἀλλὰ καὶ οἵτινες φιλόπονοι γυμνονοὶ καὶ σὺ τοῖς παρ᾽ αὐτοῖς ἵππεδον ἅμα θηροῦν, φθονοῦντες αὐτοῖς δὴλοὶ ἦσαν, καὶ ὡς βελίονας αὐτῶν ἐμίσησαν. ἀλλὰ γὰρ καὶ σὺ παῖδας ὅ μὲν παιδιδέσθαι ἐπὶ ταῖς θήραις, ἐπὶ ἀφάρτοις ὅ μὲν τοὶ ἵππων καὶ μὲν θάνατον καὶ μελετᾶν, ἀπέσθηκε, ἀφ᾽ ὅ μὲν ἰέναι ὅπου αὐτῶν ἀποφανόμενοι βύδοκιμοῖσι.

21. 77

Καὶ ὅτι γὰρ ὁ παῖδες ἀκούοντες ἐκεῖ παρ᾽ αὐτοῖς τὰς δίνας δικαίως δικαζομένης, ἐδόκουν μὲν θάνατον δικαιοσύνην, καὶ τοῦτο πρῶτον πάντων ἀνέσχεσθαι. σαφὲς γὰρ ὄρασι νικῆντας ὁπότεροι αὐτῶν πλείον ἀφάρτων. ἀλλὰ καὶ τῶν φουρμύων ἐκ τῆς γῆς τὰς διδάμεις ὁ παῖδες παρ᾽ αὐτοῖς μὲν ἐμὲν θάνατον, ὅπως τοῖς μὲν ὠφελίμως χρωῖντο τῶν δὲ βλαβερὰν ἀπέχουσι· νῦν ὅ ἐοικεσι ταῦτα διδάσκοντες, ὅπως ὅτι πλείονα κακοποιῶσιν. ἔδαμοδ γὰρ πλείονα ἢ ἐκεῖ ἔτε ἀποθνήσκουσιν, οὔτε ἀφάρτων ὑπὸ φαρμάκων.

22. 78

Αλλά μὲν καὶ θρυπτικώτεροι πολὺ νῦν ἢ ἐπὶ Κύρου εἶσι. ὅτε μὲν γὰρ ἐπὶ τῇ ἐκ Περσῶν παιδείᾳ καὶ ἐγκρατεῖα ἐχρῶντο, τῇ δὲ Μήδων σοφῇ καὶ ἀβρογῆτι· νῦν δὲ πῶ μὲν ἐκ Περσῶν καρτερίᾳ παρ᾽ αὐτοῖς ἀποσθεννυμένῳ, πῶ δὲ τῶν Μήδων μαλακίᾳ ἀφάρτωνται. σαφηνίσαι δὲ βούλομαι καὶ πῶ θρυπῆν αὐτῶν. ἐκείνοις γὰρ παρ᾽ αὐτοῖς μὲν τὰς βύνας οὐ μόνον ἄρχειν μαλακίᾳ ὑποφράννυσθαι, ἀλλ᾽ ἠδὲ καὶ τῶν κλιῶν σὺ πύλας ἐπιπῆσαι τὰ πῆδων ἡτέρας, ὅπως μὴ ἀντερείδῃ ὁ δάπτερον, ἀλλ᾽ ὑποείκωσιν αὐτῶν τὰ πῆδες. καὶ μὲν τὰ πετ-
 ἄρματα ἐπὶ τὰ πεζῶν, ὅσα τε παρ᾽ αὐτοῖς ἄρματα, οὐδὲν αὐτῶν ἀφῆρηται, ἀλλὰ τε αἰεὶ χιρὰ ἐπιμηχανῶνται. καὶ ὅσα γὰρ ὠχούτως. καὶ γὰρ χιρνοποιήσας ἀμφοτέρων τούτων κέκτινται. ἀλλὰ μὲν καὶ ἐν ταῖς χιρῆσι οὐ μόνον κεφαλῶν καὶ σώμα καὶ πόδας ἄρχει αὐτοῖς ἐσκεπάσθαι, ἀλλὰ καὶ παρ᾽ ἀκροῖς τῶν χερσῶν χιρῆδας δασείας καὶ δακτυλήθρας ἐχρῶσιν. ἐν γὰρ μὲν τὰ ἔχει ἐκ ἀρχῆς αὐτοῖς οὐδ᾽ αὐτῶν δένδρων ἔθ᾽ αὐτῶν πετράν σκια, ἀλλ᾽ ἐν ταῦτα ἐτέρας

23. 79

σκιας ἀνθρώποι μηχρῶν μὲν αὐτοῖς παρ᾽ αὐτοῖς.

24. 80

Quin & ad venationem quoq; toties antea exhibant ut pro exercitatione venationes satis essent & ipsis & equis: at ubi Arraxerxes rex, & qui ei erant familiares, redditi sunt vino inferiores, non amplius eodem modo neq; ipsi egrediebantur, neq; alios educebant ad venationes: quin potius siqui laboris studiosi atq; industrii una cum suis equitibus venarentur, aperte iis inuidebant, & ut seipsis meliores oderant. Præterea puerorum institutio pro foribus adhuc perdurat: sed disciplina & exercitatio eorum quæ ad artem equestrem pertinent, extincta est, quoniam eo non eunt ubi specimen edendo gloriam consequantur.

Et quod pueri quum illic antea lites audirent secundum ius & æquum diiudicari, videbantur discere iustitiam, & hoc omnino in contrarium versum est: quoniam certo videtur eos vincere causam ubi plus dederint. Præterea eorum vim quæ è terra oriuntur, pueri antea discebant, quovtilibus uterentur, & à perniciosis absterent: nunc vero videntur hæc discere quo mala quamplurima perpetrent. Nusquam igitur plures quam illic, neq; moriuntur, neq; interficiuntur venenis.

Quinetiam multo magis indulgent mollibus & delicatis voluptatibus quam Cyri temporibus. Tum enim adhuc disciplina Persica & continentia utrebantur, Medorum vero stola atq; molitie: sed hoc tempore Persicam constantiam æquo animo vident extinguere, at Medorum molliem diligenter servant. Declarare autem volo eorum quoque mollem & delicatam vitam. Illis enim primum non satis est si lecti strata mollia habeant, verum etiam lectorum pedes tapetibus superponunt, ne pavimentum renitatur, sed ut tapetes cedant. Insuper opere pistorio quæ conficiebantur ad mensam, & quæcunque reperta sunt antea, eorum nihil ablatum est, sed & nova semper excogitant, & obsonia identidem: etenim sibi compararunt homines qui nova utriusque harum rerum artificia inveniunt. Insuper hyeme non satis est illis caput & corpus atque pedes tegere, sed in extremis manibus chirothecas villosas habent, & digitalia. At vero æstate contenti non sunt neque arborum neque rupium umbris, sed illis præsto sunt homines qui in his umbris alias moliantur.

1 Senant Gr. verbis, Ita vino dediti ut ei succumberent. 2 In aula adh. perd. Vel, in regia.

Iam vero & pocula si quamplurima ha-
beant, hoc ornamento gloriantur: ve-
rum si iniustis artibus comparata esse
constet, id nulli sibi dedecori ducunt. Ap-
ud illos enim iniustitia lucrique turpis
cupiditas valde est aucta. Atque antea
patrius eis mos erat¹ ne conspicerentur
proficisci pedites, non alius cuiusquam
rei gratia, quam ut equites optimi fie-
rent: nunc autem plura super equis stra-
ta habent quam super cubilibus. Non e-
nim ita equitandi curam habent ut mol-
liter sedendi.

In iis vero quæ ad bellum pertinent,
annon merito nunc² sunt omnino de-
teriores quam antea? Quibus superiore
tempore patrium erat, tum eos qui terrâ
possiderent, ab hac ipsa equites suppedi-
tare, qui etiam in expeditionem ibant:
tum præfidiarios, si militandum esset, pro
regione, stipendiarios esse: nunc vero
qui ostiarii sunt, & pistores obsonio-
rumq; artifices, & pincernæ, & balnea-
tores, & qui ad mensam apponunt, & qui
è mensa tollunt, & qui dormitum agunt,
& qui à somno excitant, & ornatores qui
coloribus eos liniunt infricantq; , aliaq;
decenter componunt: hosce omnes ii
qui proceres sunt, equites faciunt, quo
sub se stipendium mereant. Multitudo
igitur ex his quoq; apparet, at nulla eo-
rum ad bellum utilitas. Hoc etiam patet
ex iis quæ vsuveniunt. nam in eorum re-
gione hostes facilius commorantur quàm
amici. Cyrus enim quum ferentarios a-
mouisset, thoracibus autem & eos & e-
quos amasset, & pilum vnum cuiq; de-
disset in manum, cominus pugna gere-
bat: sed hoc tempore neq; iactu vtuntur
amplius, neque congregiētes cominus
preliantur. Atque pedites habent quid-
em ipsi crates & copides & secures
(quemadmodum Cyri temporibus) quum
sunt pugnaturi, sed cominus congredi
ne hi quidem volunt. Nec item falcatis
curribus ad sed vtuntur amplius ad quod
eos Cyrus est fabricatus. Cyrus enim
quum aurigas amplificasset honoribus
strenuosque reddidisset, habebat qui
in armatos impetum facerent. Persæ
autem huius temporis quum ne norint
quidem eos qui præfunt curribus, cen-
sent fore ut inexercitatos similes exercitatis habeant. Et hi profiliunt quidem, sed
priusquam fuerint inter hostes, alij è curribus vltro excidunt, alii exiliunt: quo fit ut

καὶ μὲν ἐκπέματα ἰὼ μὲν ὡς πλείστα ἔχουσι
τούτω καλωπίζονται ἰὼ δὲ ἕξ ἀδίου φανεράς
ἢ μεμηχρημένα, ὅθεν τὸ αἰχμύονται. πολὺ
γὰρ ἠΐξεται ἐν αὐτοῖς ἡ ἀδικία τε καὶ ἀγροακέρδεια.
ἀλλὰ καὶ πρὸθεν μὲν αὐτῶν βραχέριον αὐτοῖς μὴ ὀ-
ρεῖσθαι περὶ τὴν πόρδουμοις, ὅσα ἄλλου ἱανὸς ἐνεκα
ἢ τῶ ὡς ἰπποκωπῆτες γίνεσθαι· νῦν δὲ ἐρώματα
πλείω ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ἰππων ἢ ἐπὶ τῶν βύβαλιν. οὐ
γὰρ τῶ ἰππείας ἕτως ὡς πρὸ τῶ μαλακῶς καὶ θῆλῶς
ἰο βραχέριον.

Τὰ γὰρ μὲν πολεμικὰ πῶς ὅσα εἰκότως νῦν
τὰ πρῶτα χεῖρες ἢ πρὸθεν εἶσιν; οἷς ἐν μὲν τὰ
πρῶτα ἰπποκωπῆτες βραχέριον, * οἷμα,] ἰπποκω-
πῆτες μὲν τὴν γῆν ἔχοντας, ἀπὸ ταύτης ἰππο-
κωπῆτες πρῶτα ἔχουσι, οἱ δὲ καὶ ἐτραπύοντο ἰπ-
ποκωπῆτες, εἰ δέοις ἐτραπύεσθαι, πρὸ τῆς
χώρας μαθοφόροις εἶναι. νῦν δὲ τοῖς τε θυρωροῖς
καὶ ἰπποκωπῆταις, καὶ ἰπποκωπῆταις, καὶ οἰνοχό-
οις, καὶ λουτρῶσι, καὶ πρῶτα πέντας καὶ ἀνα-
ῶροντας, καὶ κατακομίζοντας καὶ ἀνίσταντας, καὶ ἰπ-
ποκωπῆταις οἱ ἰπποκωπῆταις τε καὶ ἐντελέουσι αὐ-
τοῖς, καὶ τὰ ἄλλα ῥυθμίζουσι. τούτοις πρῶτα ἰπ-
ποκωπῆταις ὁ δὲ δὴ πεποιθήσασιν, ὅπως μαθοφόροι
σιν αὐτοῖς. πλῆθος μὲν οὖν καὶ ἐκ τούτων φαίνεται,
οὐ μὲν τοῖ ὀφελός γε ὅθεν αὐτῶν εἰς πόλεμον. δι-
λοῖ δὲ καὶ αὐτὰ τὰ γινόμενα· καὶ τὴν χώραν γὰρ
αὐτῶν ῥᾶον ὁ πολέμοιοι ἢ ὁ φίλοι ἀνατρέφονται.
καὶ γὰρ δὴ ὁ Κίρος τῶ μὲν ἀκροβολίζεσθαι ἀπο-
κωπῆτας, θυρωροῖς δὲ καὶ αὐτοῖς καὶ ἰπποκωπῆταις, καὶ ἐν
ὁ παλῶν ἐκαστῶν δόξαι εἰς χεῖρας, ὁμοῦ τὴν μάχην
ἐποιεῖτο· νῦν δὲ οὐτε ἀκροβολίζονται εἰ, οὐτὲ εἰς
χεῖρας σιωπῶντες μάχονται. καὶ ὁ περὶ ἔργου
μὲν γάρρα καὶ κοπίδας καὶ σαγάρεις, ὡς πρὸ Κί-
ρου, τῶ μάλιστα ποιησόμενοι εἰς χεῖρας ἵέναι οὐδὲ
οὔτοι ἐθέλουσιν. ὅθεν γε τοῖς δρεπόμενοι ἀρ-
μασὶ εἰ χεῖρας ἔχουσι ἢ ὁ Κίρος αὐτὰ ἐποίησεν. οὐκ ἔστι
μὲν γὰρ, ἡμῶν ἀξίως αὐτῶν ἰπποκωπῆταις, καὶ ἀγαθοῖς
ποιήσασιν, εἶχε ὅθεν εἰς τὰ ὅπλα ἐμβαλόντας ὁ
νῦν, ὅθεν γινώσκοντες ὅθεν ὅτι τοῖς ἀρμασὶν, οἷονται
ὁ σφίσι ὁμοίοις ὅθεν ἀνασκήτοις τοῖς ἰπποκωπῆταις ἔσεσθαι.
ὁ ὁ ἄρμασὶ μὲν, πρὶν δὲ ἐν τοῖς πολεμοῖς εἶναι, ὁ
μὲν ἔχοντες ἐκπέουσι, ὁ δὲ ἕξ ἄλλονται ὡς τε

1 Non conspici pedibus iter facientes, non al. 2 Intell. dicendi sunt, vel, dici possunt.

ἀνδρῶν ἰσχυρῶν γιγνώσκοντα ἅ τ' ἐπιθυμῶν πολλὰ κίς πλείω
 κακὰ δὲ φίλους, ἢ δὲ πολέμους ποιεῖ. ἐπεὶ μὲν
 τοὶ καὶ αὐτοὶ γιγνώσκουσιν οἷα σφίσι τὰ πολέμους ἡ-
 εἰα ἔσονται, ὑφίενται, καὶ οὐδὲν ἐπ' αὐτῶν ἔλ-
 λωῶν εἰς πόλεμον καθίσταται, οὔτε ὅτ' ἄλλοι
 λωῶν πολεμῶσιν, ἔτε ὅτ' ἄλλοι Ἐλλήνες αὐτοῖς ἀντι-
 στρατεύουσιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τ' ἄλλους ἐγνώκασιν μὲν Ἐλ-
 λωῶν δὲ πολέμους ποιεῖσθαι.

21. οὐτὶ αὐτῶν ποιεῖ

22. ἀπὸ τῶν συγγραμμάτων

23. ἀπὸ τῶν συγγραμμάτων

Ἐγὼ μὲν δὲ οἶμαι ἅ τ' ἔσονται ἡμῶν ἀπει-
 γάσθαι μοι. φημὶ γάρ Πέρσας καὶ δὲ σὺ αὐτοῖς καὶ ἰσχυ-
 ἀσθενέστεροις πρὸς τοὺς καὶ ἀνοσιωτέροις πρὸς συγγε-
 νεῖς, καὶ ἄδικωτέροις πρὸς ἄλλοις, καὶ ἀνδρῶν τε-
 ρεῖς τὰ εἰς τὸν πόλεμον νῦν ἢ πρὸς τὸν ἀπὸ δὲ δει-
 γμα. εἰ δέ τις τὸν ἀνδρῶν γιγνώσκει, τὰ ἔργα αὐ-
 τῶν ἐπισκοπεῖν, βύρῃσει αὐτὰ μὲν τυροῦντα τοῖς ἐ-
 μοῖς λόγους.

iugales aurigis carentes, pluribus sæpe
 malis amicos quam hostes afficiant.
 Quoniam vero ipsi quoque cognoscunt
 qualia ad bellum adminicula habeant,
 animo ad id remisso sunt, nemoque am-
 plius sine Græcis ad bellum se accingit,
 neque quum inuicem belligerant, neq;
 quum Græci agunt contra eos exerci-
 tum, sed etiam aduersus hosce statue-
 runt cum Græcis bellum gerere.

Et ego quidem quæ pollicitus sum,
 eam me præstitisse arbitror. Dico enim,
 Persas atque Persarum socios, & magis
 impios aduersus deos, & magis nefarios
 erga necessarios, & iniustiores erga ali-
 os, & ignauiores ad bellum, hoc tempo-
 re quam antea redditos fuisse. Quod si-
 quis secus atque ego sentiat, is eorum o-
 pera cōsiderans, ea testimonio suo ver-
 ba mea comprobare comperiet.

Παρά τῶν αὐτῶν Ξενοφῶντι, ἐν τῷ 7^ῳ αὐτοῦ
 παιδείας ἐ.

Apud eundem Xenophontem, in eius-
 dem *Paedia* libro v.

24. 72. mea edit.

25. αὐτῶν

Ἐὰν δὲ ἐνὶ γὰρ βρώματι δὲ πώματι Πέρ-
 σης αἰὲρ τῶν πεπαιδευμένων οὔτε ὄμμασιν αὐτῶν ἐκ-
 πεπληγμένος καταφανῆς ἦν οἶτο, οὔτε ἀρπαγῆ,
 οὔτε νόσφ, μὴ οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀπὸ αὐτῶν καὶ μὴ ἐν σίτῳ
 ὦν, ἀλλ' ὡσπερ ἄ ἰππικοὶ, ἀλλὰ δὲ μὴ τὰ ἐξ ἄλλοι-
 σθαι ὅτι τῶν ἰππῶν, δύνανται ἅμα ἰσχυρῶν ὄντες
 καὶ ὄραν καὶ ἀκούειν καὶ λέγειν τὸ δέον, οὔτω καὶ ἐκεί-
 νοι ἐν τῷ σίτῳ οἶοντα δεινὸν φρονίμοι καὶ μέτεροι φαί-
 νεσθαι. τὸ δὲ κεκινῆσθαι ὑπὸ τῶν βρωμάτων καὶ
 τῆς πρὸς σίτῳ, πρὸς αὐτοῖς ἡ κωικὸν καὶ φηλαδὲς δὲ
 χεῖ ἐί).

20 In nullo enim neque esculento ne-
 que potulento vir Perses, ex iis qui be-
 ne instituti sunt, neque oculis commo-
 tus appareat, neq; rapina, neq; mente,
 quo minus eadem prospiciat quæ si in
 cibo non esset: sed quemadmodum e-
 questris, quoniam in equis non turbantur,
 possint simul dum equitant & vide-
 re & audire & dicere quod sit opus: sic
 item illi inter epulas existimant oportere
 & prudentes apparere & moderatos.
 At moueri esculentis & potulentis, vi-
 detur iis esse² porcinum admodum &
 immane.

Vide & quæ hunc locum proxime sequuntur, nec non quæ præcedunt. Sed cum ijs quæ hoc loco di-
 cuntur, conferenda sunt quæ supra, pag. videlicet 577. legisti de pueris domo afferentibus in cibum qui-
 dem, panem, in obsonium vero, nasturtium: ad potum autem, si quis eorum sitiret, vas fictile quod
 cothona vocabant, ut in id è flumine posset haurire. Atque his addenda sunt & quæ de puberibus, sive
 adolescentibus (Græce ephēbis) paulo post dicuntur, quidquid venando ceperint, id eorum obsoni-
 um esse: sin nihil ceperint, non aliud obsonium habere quam nasturtium. Ideo autem conferendæ
 sunt hi loci cum illo libri V, ut consideremus quantum prosit à teneris assuescere. Nam temperanter in ipsa et-
 iam senectute vivere, in eodem illo traditi loco, quum ex de pueris exemplum temperantia ab eis sumenti-
 bus scribat. Tenuis autem victus vestitusque vultus Persarum mentionem facit Xenophon non in ijs solum
 quæ ex eo allata iam fuerunt, sed in hoc etiam libri primi eiusdem operis loco, non procul ab ijs quæ deprom-
 pta inde habuisti in præcedentibus, per quandam cum molli Medorum vestitu antithesin, Apud Persas
 autem qui in patria manent, hoc etiam sæculo & vestimenta sunt viliora, & victus magis est te-
 nuis. Necnon aliquanto post Cyrus auo suo Astyagi dicit, Sed longe simplicior apud nos ac rectior est
 ad se explendum via. Nos enim panis & carnes ad hoc deducunt: vos autem, quum eodem stu-
 deatis peruenire quo nos, per multos circuitus ac ambages sursum deorsum errantes, vix tandem
 eo peruenitis quo nos iam dudum veneramus. Sed hanc Persarum laudem multum minuit iste li-
 bri septimi eiusdem operis locus, ubi de Cyro dicitur, Quum igitur sciret, Persas, qui domi man-
 erent, vitam agere durissimam propter inopiam, & laboriosissimam, tum propter regionis
 suæ asperitatem, tum quod opus faciendo victum sibi quærunt: hos potissimum existi-
 mauit libenter apud se victuros. Minuit (inquam) hic locus laudem illam, quod regionis

1 Id est, Neque oculis, neque rapacitate, neque mente vllam commotionem præ se ferat, quominus eadem prosp. 2 Le-
 git αὐτῶν (ut habes in marg.) quod & suillum reddi potest: at κωικὸν est caninum. Vox autem φηλαδὲς quam vertis immane, sonat
 potius hic ferinum, vel, belluinum.

natura ad tenuem illum victum eos adigere dici possit. Sed ex ijs quae alibi scribuntur, conijcere est, institutio-
tionem bonam non solum hoc addidisse ut boni consulerent hanc victus tenuitatem, aut saltem hunc mode-
ratum victum (nam & μετ' εὐχαι δίασθαι dicit) sed etiam effecisse ut vellent & sputandi & mungendi ne-
cessitatem à se per labores abigere. Atque hoc apud illos etiam qui sua etate essent Persas mansisse, in
eo illo primi libri loco testatur. Videndum tamen quomodo cum hoc convenire loco possit ille libri octavi,
ubi scribit, (hoc quoque exemplo ostendens quantum Persae à suis maioribus degenerassent) Nam quum
antea sancitum esset, (vel lege cautum, nisi & more receptum reddi potest) ut neque sputarent,
neque emungerent. (manifestum est autem ipsos non ideo sanxisse ut humori corporis parcerent,
sed quod vellent laboribus & sudoribus corpora robusta & velut solida effici) nunc quidem
adhuc manet, ut non sputant, nec sese emungant: at se laboribus exercere, nusquam in usu est. Quo-
modo enim Xenophontis etiam saeculo permanebant haec duo, non sputare, neque se emungere, id vero
per quod haec vitabant (qua alioqui vix posse vitare videntur) ut ipse in illo altero loco scribit, iam abo-
luerat?

Sed, hanc questionem alijs solvendam relinquens, ad eos transeo locos qui contra Persicum luxum,
& quidem in regibus nominatum, describunt. Meminisse autem hic oportet horum circa finem libri
VIII. Verborum, ὁποῖοι τινὲς γὰρ αὐτοὶ ἴσασιν ὅτι οἱ ἄλλοι οὐκ ἔχουσιν ὡς οὐκ ἔστιν ἄλλο γένος. id est
QVALES enim fuerint qui alijs praesunt, tales sunt plerumque & illi qui eorum subiecti sunt im-
perio. Idem vero & ante Xenophontem dictum fuerat, & post Xenophontem etiam dictum fuit: & quidem
à nonnullis etiam qui vocem illam plerumque non addiderunt. Magna est autem convenientia inter illum
locum, & istum qui eodem in libro legitur, pagina à principio tertia, QVVM enim vident homines, cum
cui maxime licet insolenter agere, modeste se gerere, tanto magis ij qui sunt inferiores vllam
suam insolentiam minime extare volunt. Adiungendum etiam quod aliquando post sequitur, de ipso
Cyro, Et se quidem in tale exemplum proponebat. Necnon adijciendus erit hic qui primam
eiusdem libri paginam claudit, in mea editione, ὅταν μὲν ὁ θεὸς ἀτρε
βελτ. &c.

Ex oratione de Agesilao.

Εὐ τῆ εἰς Ἀγησίλαον λόγου.

HABET enim rex Persarum qui
totum orbem circumeant, quaritantes
potum qui suavis illi sit futurus: & in-
numeri excogitant cibos quibus suavi-
ter vescatur: at vero Agesilaus, quod
laboti deditus esset, quidquid aderat iu-
cunde bibebat, & quidquid nactus e-
rat, iucunde edebat. ad somnum autem
suaviter capiendum quivis locus ido-
neus illi erat. Ac non solum dum haec
faceret lætabatur, sed etiam exultabat
quoties consideraret se quidem medijs
in voluptatibus versari: at barbarum il-
lum regem videret, si quidem absq; do-
lore vellet vivere, oportere ab extremis
terræ finibus ea secum trahere quæ delectationem sint allatura.

Τῶ μὲν γὰρ Πέρσῃ πᾶσθι γλυκύνει τὰ
ταί, μαστύροντες ἢ αὐτὴν ἡδέως πίοι, μυελοὶ δὲ τε-
χνῶνται ἢ αὐτὴν ἡδέως φάγοι. ὅπως γὰρ μὲν κατα-
δάροισι, οὐδὲ αὐτὸ εἶποι ἕως ὅτε παραματῶνται.
Ἀγησίλαος δὲ, ἀλλὰ ὁ φιλόπονος εἶ, πῶ μὲν ὁ
πῶρον ἡδέως ἐπινε, πῶ μὲν ὁ σωτυχὸν ἡδέως ἠάδιεν.
Εἰς ὃ ὁ ἀσπιδῶς κρημνισῶναι, πᾶς τόπος ἰκανὸς ἰσ-
αῖται, καὶ αὐτὰ ὁ μόνον παρατήρων ἐχαιρεν, ἀλλὰ καὶ
ἐνθυμούμενος ἠγάλλετο ὅτι αὐτὸς μὲν ἐν μέσῃσι ταῖς
βυφροσώμασι ἀνατρέφοιτο. ὅτι ὁ βαρβαρον ἐώρα,
εἰ μὲν γοὶ ἀλύπτως βιώσεσθαι, σωελκυσεὶν αὐτὸν
ἀπὸ τῶν ἀτάτων τῆ γῆς αὐτὸν τέρψονται.

Pag. 380
mea editio.

In eadem oratione proponuntur & alia, in quibus Agesilaus & rex Persarum inter se comparantur:
atque hoc inter cetera, quod ille quidquid inter homines auri, quidquid argenti erat, & quaecunque
erant pretiosissima, apud se congesta habere niteretur: existimans, si maximam vim pecuniarum
haberet, fore ut omnia in potestatem suam redigeret: at vero Agesilaus domum suam contra in-
stituerat, ita ut nullo horum indigeret. Animadvertendum autem, ad hanc auri argentiue coaceratio-
nem quod attinet, esse & hoc verisimile ad fovendum etiam suum luxum illam congerere conatum esse: quam-
vis aliam causam afferat. Ceterum cum illis verbis, μυελοὶ ὃ τεχνῶνται τι αὐτὴν ἡδέως φάγοι, conferendū
haec quae habuisti pag. 384. ex alio loco καὶ μὲν τὰ μετ' εὐχαι δίασθαι, ὅσα τε πρόσθεν εὐδῶν, οὐδ' ἐν αὐτῷ
εὐδῶν, ἀλλὰ τι αὐτὸ κατὰ τὴν ἡμετέραν ταί, καὶ γὰρ καὶ ποιοῦντας ἀμφοτέρων τῶν κέρτωνται. Verum hoc in
loco (qui non procul abest à fine libri octavi & ultimi Padia) non tantum de Persarum regibus, sed de uni-
versa Persarum gente agitur.

Hinc ad illum digredior locum ubi contra studium rerum bellicarum, necnon agriculturae, (et quidem
hanc proponens) in Persarum rege commendat: quum alibi rei militaris studium in certo quopiam rege, videlicet
Cyro, commendasset: & quidem venationis exercitio ad res bellicas, & maxime ad artē equestrem, eos preparari
dixisset, ut videre est inter illa quae à lib. Pad. 8. deprompta dedi. p. 380. Verum ibi postquam haec & alia quaedam

Ac primo quidem Græcis Persæ imperauerunt, Lydi vero non toti Asiæ, sed parti solum cis Halym perexigua: idque non diu, sed duntaxat Cræsi & Alyattis. & siquid gloriæ parauerant amiserunt à Persis subacti. Persæ Medorum rebus in suam potestatem redactis, statim Lydos subegere: & Græcos qui in Asia erant sibi subditos fecerunt. postmodum in Græciam traicientes, magnis multisque certaminibus victi sunt. Asiam tamen usque ad mare tenuerunt, donec à Macedonibus sunt debellati. Cyrus primus iis imperium comparauit: cuius successor Cambyses filius, à magis sublatus est. Septem vero Persæ qui magos interemerunt, Dario Hydaspis F. imperium tradidere. Eius successores in Narsen deserunt: quem quum Bagoa eunuchus interfecisset, Darium regem fecit, quanquam è stirpe regia non ortum. Hunc quum Alexander euertisset, ipse decem aut undecim annos regnauit. Postea Asiæ imperium in complures successores & ab eis profectos diuisum, tandem dissipatum est. Permanisit annos circiter ccl. Hodie seorsim Persæ suum habent corpus, & reges aliis subditos: ante Macedonibus, nunc Parthis.

Ἰο ἡγεμονίᾳ κατέλασαν τὰ Μήδων, Βύθης καὶ Λυδῶν ἐκράτησεν, καὶ τὸν Ἰσθμὸν τῆς Ἀσίας ἔκλεισε. Πέρσαι δὲ ἀφ' οὗ κατέλασαν τὰ Μήδων, Βύθης καὶ Λυδῶν ἐκράτησεν, καὶ τὸν Ἰσθμὸν τῆς Ἀσίας ἔκλεισε. Πέρσαι δὲ ἀφ' οὗ κατέλασαν τὰ Μήδων, Βύθης καὶ Λυδῶν ἐκράτησεν, καὶ τὸν Ἰσθμὸν τῆς Ἀσίας ἔκλεισε.

EX DINONIS Persicis.

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΝΩΝος Περσικῶν.

Athenæus Dipnosoph. lib. xii. postquam scripsit, δεξιότοι δὲ ἐπὶ τρυφῇ ἐγένοντο πρῶτοι πάντων ἀνθρώπων Πέρσαι, ὧν καὶ οἱ βασιλεῖς ἐχίμαζον μὲν ἐν Σούσοις, ἐξέριζον δὲ ἐν Ἐκβάταισι, &c. (id est, Primi autem omnium hominum Persæ celebres luxu fuerunt: quorum & reges Susis hyemabant, Ecbatanis æstiuabant) subiungit,

INSIGNE vero quod suis capitibus Reges Persarum imponebāt, ne ipsum quidem voluptate illos frui solitos negat. Conficiebatur enim (ut scribit Dinon) è myrtha, & ex eo quod labyzus vocatur. Suauiter autem labyzus olet, & multo quam myrtha est pretiosior. Quum autem & è curru descenderet rex (inquit Dinon) nec ille desiliebat, quamuis exigua esset à terra altitudo, neque manibus eorum qui ipsum circumstabāt fulciebatur: sed ei semper aurea sella admovebatur, & huic pedes imponens descendebat: ac regiæ sellæ gestator huius rei gratia sequebatur.

ΚΑΙ τὸ κοσμήσιμον ὃ ἐπέτιθεντο τῇ κεφαλῇ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, οὐδὲ αὐτὸ ἠρνεῖτο πλὴν τῆς ἡδυπαθείας ἀπόλαυσιν. κατεσκευάζετο γὰρ, ὡς φησὶ Δίνων, ἐκ σμύρνης ἐκ τῆς χαλουμίδου λαβύζου, βυώδης δὲ ὅστιν ἡ λαβύζος, καὶ πολυτιμώτερον τῆς σμύρνης. ὁπότε δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἀρμάτος κατίοι (φησὶ) βασιλεῖς, οὐτε καθήλετο, ὀλίγου ὄντος ἐπὶ πλὴν τῆς ὑψείας, οὐτε ἀφ' ἑαυτῶν ἐρείδοντο ἀλλ' εἰ αὐτῶν χρυσοῖς δίφρος ἐτίθετο, καὶ τούτῳ ἐπιβάντων κατήει. καὶ ὁ βασιλεὺς δίφρος φέρεται ἐκ τῆς ἐπιπέτου.

1 Cræsi & Alyattis tempore. Vel, sub Cræso & Alyatte. 2 Aliis regibus subd.

Ac primo

Παρά τῶν αὐτῶν βιβλίων 101.

Apud eundem Athenaeum, libro XIII.

ΔΙΝΩΝ γυνὴ ἐν τοῖς Περσικοῖς Φησὶν, Περ-
 ῶν δὲ ἐπὶ τῆς τετραπέζης τῆς βασιλέως ὅσα ἢ
 γῆ βρώματα φέρει, ἧς ἀρχὴ ὁ βασιλεὺς, ἀφ' ἐ-
 κείνου ὅσον ἀπὸ γῆς. ξενικῶν δὲ οὐδενὸν οὔτε βρώ-
 ματι οὔτε ποτῶν ἕνεκα δὲ οὐδὲ δρχῆς τῶν βασιλεῖς
 χρῆσθαι. ὅθεν καὶ νόμος ἵς ὑστερον ἐγγύερ. εἰσενέγ-
 χαντος γὰρ ποτε τῶν δυνούχων υἱὸς ἐν τοῖς λοιποῖς
 τετραγῆμασιν ἰσάδας Ἀθηναίος, ἐρωτῆσαι ποταπαῖ 10
 εἶεν. ἐπὶ δὲ ἐπύθετο δὲ Ἀθηνῶν, τοῖς ἀρχαῖοις
 ἐκέλευεν ἀνεῖσθαι, ὡς αὐτῶν ἐξορία γῆνται αὐτῶν
 λαμβάνειν ὅταν ἐγγύερ, καὶ μὴ ἀρχαῖοις εἶεν. λέγε-
 ται δὲ τῶν δυνούχων ἐπίτηδες τῆς ποιήσαι, ἵ-
 να αὐτῶν ὑπομνήσῃ τῆς ἐπὶ τὰς Ἀθῆνας στρα-
 τείας.

Ἐκ τῶν τῶν αὐτῶν Δίνωνος, τῶν αὐτῶν
 Ἀθηνῶν, ἐν τῶν 11.

ΠΑΡΑ δὲ Πέρσης ἀνεχεται ἡ βασιλεία τῆς
 πλήθους τῶν παλλακίδων, ἃς ὡς δεσπότην ἀρ-
 χεῖν τῆς γαμετῆς βασιλέα. ἐπὶ δὲ καὶ ἃς ὁ τῶν
 βασιλίδων (ὡς φησὶ Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς) ὑπο-
 τῶν παλλακίδων ἀρροκλύεσθαι. περὶ οὐκ ὀνομασθῆναι
 αὐτῶν.

Ἐκ τῶν Ἡρακλεί-
 δου τῶν Κυμῶν.

Παρά τῶν Ἀθηναίων, ἐν τῶν 12.

ἩΡΑΚΛΕΪΔΗΣ δὲ ὁ Κυμῶν, ὁ τῶν Περσι-
 καὶ συγγραφεύς, ἐν τῶν δὲ τῶν ἐπιγεγρα-
 φομένων περὶ ἀρροκλύεσθαι, καὶ τῶν τετραδύοντες
 (φησὶ τῶν Περσῶν βασιλεῖς δειπνοῦντας, ἀπὸ μ-
 ντες λεγουμένοι ἀρροκλύεσθαι, ἐὰν τῶν καλας ἔχον-
 τες καὶ ἀρροκλύεσθαι γὰρ δὲ ἡμῖν τῆς ἡμέ-
 ρας, πρὶν δὲ δειπνῶν. τῶν δὲ τῶν βασιλέως σιωδῆ-
 πων ἃ μὲν ἐξω δειπνοῦσιν, οἷς καὶ ὁρᾶν ἐξέσει πρὸ μ-
 ῶν τῶν βουλομένων ἃ δὲ εἶσω μὲν βασιλέως, καὶ ὅτι δὲ 40
 οὐ σιωδῆ πνοῦσιν αὐτῶν, ἀλλ' ἐστὶν οἰκήματα δύο κατ'
 ἀντικρὺ ἀλλήλων, ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς ὁ ἀριστον ποιεῖται,
 καὶ ἐν ᾧ οἱ σιωδῆ πνοι. καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκείνοισ ὁρᾶ δὲ
 τῶν ἀρροκλύεσθαι τῶν ἐπὶ τῆ θύρᾳ. ἐκείνοι δὲ
 αὐτῶν οὐχ ὁρᾶσιν. ἐνίοτε μὲν οὖν, ἐπεὶ δὲ μὲν ἔορτή ἢ, ἐν

1 Ex Dalech. interpretatione.

ATQVE adeo Dinon in Persicis scri-
 bit mentae regiae apponi solita cibaria
 quaecunque regiones ferunt eius ditiori
 subditae, ex unoquoque quantum satis
 esset ad primitias. At peregrino aut ci-
 bo aut potu ullo haud putabat regibus
 utendum esse is qui ab initio rex fuit.
 Vnde & lex quaedam postea exitit. nam
 quum ex eunuchis quidam inter reli-
 qua bellaria caricas Atticas regi appo-
 suisset, sciscitatum unde essent. Vbi au-
 tem intellexisset Atticas esse, iussisse em-
 ptores rerum in foro venalium eas eme-
 re: ut in eius potestate esset accipere
 quoties vellet, & non emere. Fama est
 autem eunuchum de industria hoc fe-
 cisse ut ipsi expeditionem aduersus A-
 thenas in memoriam reuocaret.

Ex eodem Dinone, apud eundem A-
 thenaeum, libro XII.

APUD Persas autem regina multi-
 tudinem pallacarum tolerat, quoniam
 rex uxori, tanquam dominus, imperat:
 quinetiam quia reginam (ut scribit Di-
 non in Persicis) pallacae non secus quam
 aliquod numen colant. ipsam enim ado-
 rant.

EX HERACLIDE
 Cумано.

Apud Athenaeum, libro IV.

HERACLIDES Cumanus, qui
 Persica composuit, libro secundo
 eius operis quod Parasceuafticon in scri-
 ptis, Qui cenanti regi Persarum mini-
 strant, inquit, loti omnes id munus o-
 beunt, pulchris induti vestibus, ac diei
 fere dimidia parte circa cenae apparatu
 occupantur. Conuiuarum regis alii foris
 cenant, quos volenti cuius intueri li-
 cet, intus alii cum rege, & hi quidem re-
 vera cibum cum eo non simul capiunt:
 verum cenacula duo sunt ex aduerso
 inter se posita, unum in quo rex pran-
 det, alterum in quo conuiuat. Hos qui-
 dem rex videt per obditum ianuae ve-
 lum, regem autem contueri illi non pos-
 sunt: aliquando tamen festis diebus in

codem

eodem atrio cœnant omnes: rex quidem in ædificio quodam magno scorsim: qui si conuiuatur, id quod facit sæpiuscule, conuiuæ illi sunt maxime duodecim. Vbi vero cœnauerunt, solus quidem rex, ac per se, reliqui conuiuæ simul, compotores illi ab eunucho quodam vocari conueniunt, & cum rege bibunt, non tamen idem vinum. Rex tum in lecto aureis fulto pedibus iacet, illi vero humi sedent, ac discedunt, quum immodice temulenti fuerint. Vt plurimum rex solus prander, ac cœnat: vxor interdum cum eo, & liberorum quidam, canentibus, vt eum delectent, & citharam pulsantibus nonnullis pellicibus, quarum vna cantum exorditur, reliquæ confertim confusisq; vocibus accinunt. Cœnam, quam regiam vocant, si famæ creditur, magnificam esse quibus putabit: si diligenter inquiras, prudenti frugalique rei familiaris administratione dispensatam. Regi mille victimæ quotidie iugulantur, & discernuntur, nimirum equi, asini, cameli, boues, cerui, & oues quamplurimæ: absumentur & aues multæ, Arabici passeret quæ ingenti mole corporis animalia sunt, anseres, gallinæ. Ex his quæ modica sunt regis conuiuis apponuntur sigillatim: auferunt ij secum siquid prandii restat. Harum victimarum & cibariorum maxima pars in aulam fertur alendis quos rex stipitatores & custodes habet, peltatis & hastatis militibus. Ibi conspectis omnibus diribitores in æquas portiones panibus ac carnibus diuisis, cuique distribuunt. Nam vt in Græcia stipendiarij æs merent, sic victum à rege isti accipiunt qui in stipendium cedit ac imputatur. Sic apud ceteros Persarum optimates, ciuitatumque ac prouinciarum præfides confertim omnia edulia mensis inferuntur. Vbi vero conuiuæ cœnauerint, mensarum residua, (superfunt autem plurima, nempe caro, & qui relictus est in mensa panis) famulis sigillatim dantur, quibus ex iis diurnus victus est. Ad regem tantummodo pransum it è conuiuis honoratissimus quisque: ideo recusans frequentius adire, tum ne ad cœnam reuertendum sit, tum vt ipse conuiuas in cœnam accipiat.

ἐνὶ οἰκῆματι ἀπόρτες δειπνοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ μεγάλῳ οἴκῳ. ὅταν δὲ ὁ βασιλεὺς πότον ποιῆται (ποίει δὲ πολλὰκις) συμπόται αὐτῷ εἶσιν ὡς μάλιχα δώδεκα καὶ ὅταν δειπνήσωσιν, ὁ τε βασιλεὺς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν καὶ οἱ σὺν δειπνοὶ, καλῶ δὲ συμπόται τῶν ἄλλων ἕως τῆς βυνούχων. καὶ ὅταν σιωέλθωσι, συμπίνοσι μετ' αὐτῶν, οὐδ' αὖτ' οἶνον καὶ κείνοι. καὶ ἄλλοι χαμηλαὶ θημυροὶ, ὁ δὲ ἐπὶ κλίνης χρυσόποδος κατακείμενος καὶ ὑψημῶν δέντες ἀπορῶνται. Ἐὰ δὲ πλείστα ὁ βασιλεὺς μόνος ἄριστος καὶ δειπνεῖ. ἐπιότε δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ σιω δειπνεῖ, καὶ τῶν υἱῶν ἐνίοι, καὶ παρὰ τὸ δειπνον ἀδοῦσι τε καὶ ἰαλλοῦσιν αἰπαλλὰ καὶ αὐτῶν. καὶ μίαν μὲν ἔξαρχει, αἱ δὲ ἄλλαι ἀδελφῶν ἀδοῦσι. τὸ δὲ δειπνον (φροῖ) τῷ βασιλέως καλούμενον, ἀκούσθη μὲν δοῦναι μεγαλοπρεπῆς εἶναι, ἔξεταζόμενον δὲ φηρεῖται οἰκονομικῶς καὶ ἀκριβῶς σιω τεταγμένον, καὶ τοῖς δῆμοις Πέρσαις τοῖς ἐν δυναστείᾳ εἶσι καὶ ἄλλοι σῶπον. ἐστὶ μὲν γὰρ τῷ βασιλεὶ χιλία ἱερεῖα τῆς ἡμέρας κατακοπιόμενα. τέτων δὲ εἶσι καὶ ἵπποισι, καὶ κάμηλοι, καὶ βόες, ἔ' ὄνοι, ἔ' ἔλαφοι, καὶ ἄλλοι πλείστα ποσάτα. πολλοὶ δὲ καὶ ὄρνιθες ἀναλίσκον, οἵ τε φρουροὶ ἄλλοι (εἶσι δὲ τῶν μέγα) καὶ χήνες, ἔ' ἀλεκτρούνες. καὶ μέτρια μὲν αὐτῶν ποσάτα ἔχεται ἐκάστῳ τῶν σιω δειπνῶν τῷ βασιλέως, καὶ ἀποφέρεται ἐκάστῳ αὐτῶν ὅ, ἂν καταλίπηται ἐπὶ τῷ ἄριστῳ. Ἐὰ δὲ πλείστα τέτων τῶν ἱερείων, καὶ τῶν σιλιῶν, οὓς πρέφει βασιλεὺς τῶν τε δορυφόρων καὶ τῶν πελταστῶν, τῶν τε ἐκφέρεται εἰς τὴν αὐλήν. εἰδὲν ἀπόρτα, μερίδας ποιήσαντες τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄριστων ἴσας, διακρίνεται. ὡς δὲ δὲ ἄλλοι μισοφόροι ἐν τῇ Ἐλλάδι μισθὸν ἄριστον λαμβάνουσιν, ἔτσι ἄλλοι σιλία ποσάτα τῷ βασιλέως εἰς ὑπόλογον λαμβάνουσιν. ἔτσι δὲ καὶ τῶν δῆμοις Πέρσαις, τοῖς ἐν δυναστείᾳ εἶσι ἀδελφὰ πάντα ἄλλοι ἐπὶ τῷ τρέπεται ποσάτα ἔχεται. ἐπειδὴ δὲ οἱ σὺν δειπνοὶ δειπνήσωσι τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης ποσάτα ποσάτων (καταλείπεται δὲ τῶν πλείστα κρέα, καὶ ἄριστοι) ὁ τῆς τραπέζης ἑπιμελούμενος δίδωσιν ἐκάστῳ τῶν οἰκετῶν, καὶ ἄλλοι λαβῶν, ἢ καθ' ἡμέραν ἔχει ἔσφιν. ποσάτα γὰρ ἡ βασιλέα φοιτῶσιν ἄλλοι ἐν ἡμέραις τῶν σιω δειπνῶν ἐπὶ τῷ ἄριστον μόνον λαβῶν τῶν κρητῶν, ἵνα μὴ δὲ πορβῶνται. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ δὲ σιω δειπνοὶ ὑποδέχονται.

Ex eodem Heraclide, apud eundem Athenæum, lib. XII.

Ἐκ τῆς αὐτῆς Ηρακλείδου, ποσάτα τῶν αὐτῶν Ἀθηναίων, ἐν τῷ ββ.

I P S I V S autem regis custodes sunt (vt scribit Heraclides Cumanus libro reru

ΦΥΛΑΣΣΟΥΣΙ τῶν αὐτῶν * τῷ βασιλέα] καὶ πρὸς ἄλλοις γυναικῶν, ὡς ἴσως ὁ Κυμαῖος Ηρακλείδης ἐπὶ

πρωτη Περιοικων. αυται δε τας μη ημερας κοιμη-
 ται, ινα νυκτες ερηγηρασι, της δ νυκτος αδουσαι και
 ψαλλουσαι. Αφ' τελευσει λυχνων και ομρων. ηρη-
 ται δε αυταις και πολλακις ο βασιλευς Αφ' της
 τῆς μηλοφορων αυλης. ησαν δε ουτοι τῆς δουροφο-
 ρων, και τῶν ημει πομυτες Περσαι, οπι τῆς ευρακων
 μηλα χρουσα εχοντες, χιλιοι (W) εριθμων. Σει-
 φινδιω εκλεγεσθαι οκ τῆς μυειων Περσων τῆς
 αθανατων και ουμρων. η διηει Αφ' της ουτων αυ-
 λης πεζος, και ουμρων ψιλσταπιδων Σαρδανων, 10
 εφ' ων οσδεϊς αλλος επεβαινεν η βασιλευς. οτε η εις
 τῆς ερατιω αυλω ελθοι, ανεβαινεν οπι ο αρμα, ε-
 νιοτε η η εφ' ιππου πεζος η οσδε ποτε εωραθη εξω

Fort. δι-
 εν. id est,
 uonatio-
 nem.
 Scribo m-
 εις αμα-
 σαι.
 τῆς βασιλειων. ει η οπι ησαν εζιοι, και αι παλ-
 λακιδες αυτω σωεζησαν. ο δε θενος εφ' ω ερη-
 ματιζε και θημρος, χρουσα αυ, ον ωειεις ησαν τεσ-
 σαρεις κιονισχι λιθοκρητοι, χρουσα εφ' ων διετεταρο
 ιματιον ποιικιλων, πορφυρω.

Solum in quo sedens ius dicebat, responaque dabat legationibus, aureum, quatuor aureis & gemmatis columellis circumpositis iustinebatur, super quibus variam purpureamque vestem extendebant.

Perficarum primo) trecentæ mulieres. Hæ autem, ut noctu vigilent, interdium somnum capiunt. Totam autem noctem canunt & citharam pulsant, ardentibus lucernis. Cum illis rex per stationem clauatorum excubitorum perductis sæpe etiam rem habet. E classe hastatorum cluatores ij fuerunt, omnes Persæ natione, numero mille, virtutis ac fortitudinis ergo selecti ex decem Persarum millibus, quos vocat Immortales. In horum summis hastilibus aurea mala extrabant, unde & nomen. Per illorum stationem pedibus rex transibat, tapetibus glabris substratis, Sardonios appellant, per quos incedere alii nemini quam regi concessum erat. Ad extremam illorum stationem quum rex peruenisset, in currum ascendebat, & aliquando in equum. Nunquam certe pedes è regia progrediebatur. Ad fores vique si prodiret, exhibant cum eo pellices.

ΕΚ ΤΩΝ ΚΛΕΑΡΧΟΥ
 τῆς Σολέως.

EX CLEARCHO,
 Solensi.

Non solum autem eodem in libro habentur ista Clearchi apud illum, sed proxime sequuntur illum Heraclidis locum, ubi μηλοφορων fit mentio, sicut hic μηλοφοειας.

Παρά τῶ αυτω, εν τῶ αυτω
 βιβλίω.

Apud eundem, eodem
 in libro.

ΚΛΕΑΡΧΟΣ δε ο Σολεις, εν τεταρτω βίω, περιπών αυτῆς της Μήδων τρυφης, και οπι Αφ' αυτω πολλοις δυνησασμεν τῆς αυτικιωνων, οπι φερει, και τῶ αυτω Μήδων ημεσας Περσαις μηλοφοειδω, μη μονον ων επαρον πιμειδω, ελλα και τῆς δουροφορωτων τρυφης, εις οσον ηλθον ανδριας, και ομνημα.

CLEARCHVS Solensis quarto Vi-
 tarum libro, quum de Persarum lu-
 xu loquutus esset, & dixisset eos propter hunc multos ex accolis castrasse: addit, hanc etiam que à Medis ad Persas transiit melophoriam, non solum pœnas de Persis exegisse iniuriarum quas ab illis acceperant, sed etiam fuisse satellitum luxus documentum, ad quam effeminatos mores deuenissent.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ.

EX AGATHOCLE.

Παρά τῶ Αθηναίω, εν
 τῶ ιβ.

Apud Athenæum, libro XII.

ΑΓΑΘΟΚΛΗΣ η εν τριτω αυτῆς Κυζικη, εν Περσαις φησιν ει) και χρουσεν και λεμρον υδωρ. ει) η ετο λιβαδασ εβδομηκοντα, και μηδεν α πινεν

AGATHOCLES libro III. de Cy-
 zico, apud Persas aquam esse tradit quam aurea appellat, nimirum scaturigines septuaginta: è quibus foli bibebant

Malim
 ειναι

1 Sic Dalechamp. Sonas autem μηλοφοει, mala gestantes, seu malorum gestatores. Cuius appellationis ratio paulo post redditur. Quidam μηλοφοει interp. pluribus verbis, Hastilia gerentes aureis malis præpilata, 2 Intellige satellitum: qui δουροφοει dicti sunt quoniam hastas gererent. 3 Vide in præcedente Heraclidis loco quia margini adscripta sunt de voce μηλοφοει.

rex ipse ac maximus natu filius: aliorum si quis biberit, morte pœnas luit.

ἀπὸ αὐτῆς ἢ μόνον βασιλέα καὶ τὸν ἀρεσέυτατον αὐτῶν τῶν παύδων. τῶν δ' ἄλλων ἐὰν ἕσπῃ, θάνατος ἢ ζήμια.

EX CHARETE

Mitylenæo.

Apud eundem Athenæum, eodem libro.

ΕΚ ΤΩΝ ΧΑΡΗ-

τος τῶ Μιτυλιώμου.

Παρά τῶ ἀπὸ Ἀθηνῶν, ἐν τῶ ἀντιτῶ βιβλίῳ.

CHARES autem Mitylenæus libro quinto historiæ Alexandri, Ad tantum, inquit, luxum processerunt Persarum reges, ut supra verticem regii cubilis superne esset cœnaculum quinque lectos habens: in quo quinque talentorum auri millia reposita semper erant. Atque hoc cœnaculum cervicalium regum appellabant. Ad pedes autem cubilis erat alterum cœnaculum tres lectos habens, ubi tria talentorum argenti millia reposita erant. atque hoc cœnaculum scabellum regis, siue subsellium, vocabant. Quinetiam vitis aurea gemmis ornata in eius cubiculo erat super ipso cubili. Hæc vero vitem Amyntas, in libro quem σαθμοῖς inscripsit, racemos etiã habuisse scribit ex pretiosissimis gemmis compositos: ac non procul ab ea repositum fuisse craterem aureum, Theodori Samii opus.

ΧΑΡΗΣ δ' ὁ Μιτυλιώμος ἐν τῇ πέμπτῃ τῶ ἀπὸ Ἀλέξανδρον ἱστορίᾳ, εἰς τὸν Φησὶν, ἦσαν περὶ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, ὥστε ἔχουσαι τῆς βασιλικῆς κλίνης ὑπὸ κεφαλῆς οἰκηματιὰ πέντακλινον, ἐν ᾗ χρυσοῦ πέντακιστάλια ἀπὸ τοῦ ἑσέειντο τάλαντα. καὶ τὸν ἐκαλεῖτο ἀρεσοκεφάλαιον βασιλικόν. καὶ ὑπὸ ποδῶν, ἕτερον οἰκηματιὰ τεῖκλινον, οὗ τάλαντα τετράκιστάλια ἔκειτο ἄργυροῦ καὶ ἀρεσοσηρβύερον βασιλικόν ὑποπόδιον. καὶ ἐν τῶ κοιτῶνι καὶ λιθοκόλλητος ἀμπελος χρυσοῦ ὑπὸ τῆ κλίνης. τῆ δ' ἀμπελον τούτῳ Ἀμύντας Φησὶν, ἐν τοῖς σαθμοῖς, καὶ βότρυας ἔχειν ἐκ τῶ πολυτελεσάτων ψήφων σιωπετημῶν. ἑμακερὸν τε τούτης ἀνακείσθαι κρατῆρα χρυσοῦ, Θεοδώρου τῶ Σαμίου ποίημα.

1 Q. d. Cui gemmæ agglutinatz erant. Vel, gemmas agglutinatas habens.

... muliere...
... autem no...
... statio...
... perda...
... classe...
... mille, om...
... ex decem...
... immor...
... autem...
... nomen. Per...
... transib...
... Sardianos...
... alii nemi...
... erat. Ad exte...
... quum rex per...
... cendebat, & ali...
... quum certe pe...
... batur. Ad fores v...
... cum eo pellices...
... quatuor aureis &...
... que vestem

RCHO,
li.

... quuntur illis

... eodem

... to.

Solenis quarto Vi...
um de Persarum lu...
dixisset eos propter...
olis castrasse: addit...
edis ad Persas transi...
on solum pœnas de...
riarum quas ab illis...
iam fuisse sacellitum...
ad quam effemina...
ent.

THOCLE

... libro XII.

... libro III. de Cy...
... aquam esse trada...
... nimirum scaturig...
... quibus soli bibebat

... ratio paulo post reddi...
... qui dixerunt illi...

25